

ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BİLİM VE SANAT MERKEZLERİ
ÖZ DÜZENLEME
PSİKOEĞİTİM PROGRAMI

ANKARA, 2022

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Prof. Dr. Kemal Varın NUMANOĞLU

YAYIN KOORDİNATÖRÜ

M. Ramazan BARIN

YAYIN ETİĞİ KOMİSYONU

Prof. Dr. Yücel GELİŞLİ

Doç. Dr. Ömer Can SATIR

Dr. Özkan APAYDIN

PROJE KOORDİNATÖRÜ

Dr. Derya YÜREĞİLLİ GÖKSU

EDİTÖR

Doç. Dr. Marilena Z. Leana TAŞCILAR

YAZARLAR

Dr. Serdar ÖZMEN

Dr. Sezen GÜLEÇ

Cevahir AKÇADAĞLI

Merve KOÇER

Rahşan ONAT

Volkan TATAR

PROGRAM GELİŞTİRME UZMANLARI

Dr. Serdar ÖZMEN

Doç. Dr. Çetin TORAMAN

ÖLÇME DEĞERLENDİRME UZMANI

Doç. Dr. Seher YALÇIN

DİL UZMANI

Nalan ÜSTÜN

GÖRSEL TASARIM

SUDE AJANS REKLAM ORG. TAN. LTD. ŞTİ.

ISBN

978-975-11-5823-9

İÇİNDEKİLER

GENEL MÜDÜRDEN ÖN SÖZ	5
GİRİŞ	6
ÖZ DÜZENLEME PSİKOEĞİTİM PROGRAMI	7
Veli Oturumu-Çocuklarımız Öz Düzenlemeyi Öğreniyor	19
Öğrenme Yolum	23
Stratejinin Gücü	29
Hedeflerim Var Benim	35
Hadi Planlayalım	40
Öğrenme Stratejilerim	49
Arkadaşlarımla stratejileri benim de işime yarar mı?	54
Yeni Stratejilerim	60
Yeni Stratejilerimi Kullanıyorum	64
Kendini İzle	71
Bilişsel Esneklik	77
Benim Yolum	82
Alet Çantam	89
Öğrendiklerimi Paylaşıyorum	96
Öğrendiklerimi Değerlendiriyorum	99
PROGRAM DEĞERLENDİRME FORMU	104
VELİ ÖZ DÜZENLEME BECERİLERİ PUANLAMA LİSTESİ	105

GENEL MÜDÜRDEN ÖN SÖZ

Teknolojik gelişmeler, toplumsal ve kültürel değişimler eğitim sistemlerini de büyük ölçüde etkilemektedir. Bu süreçte eğitim programlarının çağın gerekleri doğrultusunda öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde geliştirilmesi bir zorunluluk olarak ortaya çıkmaktadır. Çoklu potansiyele sahip özel yetenekli öğrencilere yönelik farklılaştırılmış ve zenginleştirilmiş eğitim programlarının hazırlanması ayrı bir önem taşımaktadır.

Özel yetenekli öğrenciler genel anlamda akranlarına göre farklı gelişim özellikleri gösteren, özel akademik yeteneğe sahip, soyut fikirleri kolay anlayabilen, akıl yürütme ve muhakeme becerileri güçlü olan bireylerdir. Özel yetenekli öğrencilerin bireysel yeteneklerinin farkında olmaları ve kapasitelerini geliştirerek en üst düzeyde kullanmalarını sağlamak amacıyla 1995 yılında bilim ve sanat merkezleri (BİLSEM) açılmış olup Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde hizmet vermeye başlamıştır. BİLSEM'lerde resim, müzik ve genel zihinsel yetenek alanlarında tanınan öğrencilere alan uzmanları tarafından hazırlanmış programlar uygulanmakta; öğrenciler uyum (oryantasyon) programı, destek eğitimi programı, bireysel yetenekleri fark ettirme programı, özel yetenekleri geliştirme programı ve proje üretimi/yönetimi programı olmak üzere beş aşamalı bir süreçten geçmektedirler.

Özel yetenekli öğrencilerimize yönelik uygulanan BİLSEM programlarının ve kullanılan yardımcı ders materyallerinin güncel gelişmeler dikkate alınarak revize edilmesi, programların farklı becerilerin gelişimini destekleyecek şekilde hazırlanması ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu doğrultuda alanında yetkin öğretmen ve akademisyenlerin bulunduğu komisyonlar oluşturulmuş ve 19 branşta eğitim programlarının geliştirilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

Genel Müdürlüğümüz bünyesinde faaliyet gösteren Özel Yeteneklilerin Geliştirilmesi Daire Başkanlığı tarafından yürütülen bu çalışmayla, ülke genelinde özel yetenekli çocuklarımızın gelişmelerinin desteklenmesi ve onlara sunulan eğitimin niteliğinin artırılması amaçlanmıştır. Buna ek olarak özgün ve işlevsel materyaller ile özel eğitim alanında hizmet veren öğretmenlere uygulamalarında rehberlik edecek bir yol haritası da sunulmuştur. Öğretmenlere rehber olması ve özel yetenekli öğrenciler ile çalışan tüm kurumlara ışık tutması amacıyla 19 branş bazında hazırlanan yardımcı ders materyalleri esnek bir yapıya sahiptir. Covid-19 pandemi sürecindeki tüm zorluklara rağmen titiz çalışmalar yürüten Genel Müdürlüğümüz personeline, akademisyenlerimize ve öğretmenlerimize verdikleri emekler için sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Daha nice yeni çalışmalarda buluşmak dileğiyle...

Prof. Dr. Kemal Varın NUMANOĞLU
Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürü

GİRİŞ

Millî Eğitim Bakanlığı'mızın 2023 Eğitim Vizyonu'nda özel yetenekli öğrencilerimize uygun eğitim içeriği ve ortamı sunmak öncelikli politikaları arasındadır. Bu amaçla alanında uzman akademisyenler ve Bilim ve Sanat Merkezleri'nde (BİLSEM) görev yapan psikolojik danışmanlardan oluşturulmuş komisyon tarafından özel yetenekli öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini yönetme becerileri geliştirebilmeleri için "Öz Düzenleme Psikoeğitim Programı" hazırlanmıştır. Özel yeteneklilere yönelik, uygulama temelli öz düzenleme psikoeğitim programının ilk olması sebebiyle alan yazınına ve BİLSEM'lerde çalışan psikolojik danışmanlara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bireyin öz düzenleme becerisi; kendi öğrenme süreçlerinde bilişsel, motivasyonel ve davranışsal olarak aktif olmayı ifade eder. Öz düzenleme becerisi geliştirmiş bireyler kendi öğrenme süreçlerini yönetme konusunda bağımsız hareket edebilirler. Buradan yola çıkılarak hazırlanan programda; öncelikli olarak öğrencinin kendi öğrenme süreçlerini fark etmesi sağlanmaya çalışılmıştır. Daha sonra öğrenme konusunda kendisine yeni hedef belirleme ve belirlediği hedefi gerçekleştirmek için plan yapma becerisini geliştirmenin yanı sıra etkili öğrenme stratejilerini fark edip uygulayarak öğrenme sürecinde kendini izlemesi gerçekleştirmeye çalışılmıştır. Böylelikle öğrenci, belirli bir konu hakkında öğrendiklerini değerlendirebilir düzeye gelecek ve öz düzenleme becerisine sahip olacaktır. Öğrencilere yönelik yedi oturumluk psikoeğitim programıyla onların öz düzenleme becerileri geliştirilmeye çalışılırken, evde de bu sürecin desteklenmesi amacıyla bir oturumluk ebeveyn eğitimi de oluşturulmuştur.

Uygulama temelli bu programın, öğrencinin kendi öğrenme süreçlerinde daha aktif olmasını sağlarken çalışmayı yapan BİLSEM rehber öğretmen/psikolojik danışmanlarına da mesleki doyum sağlayacağı düşünülmektedir. Konusuna göre alan yazınında ilk olan bu kitabın bundan sonraki çalışmalara da zemin oluşturulabileceği düşünülmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Özel Yeteneklilerin Geliştirilmesi Daire Başkanlığı yetkilileri başta olmak üzere, bu çalışmanın ortaya çıkmasında emeği geçen herkese teşekkür ederiz.

Özel yetenekli öğrenciler için faydalı olması dileğiyle...

Öz Düzenleme Psikoeğitim Programı Hazırlama Komisyonu

Mart, 2022

ÖZ DÜZENLEME PSİKOEĞİTİM PROGRAMI

Bu program, Bilim ve Sanat Merkezlerine (BİLSEM) devam eden 5. ve 6. sınıf düzeyindeki özel yetenekli öğrencilere yönelik olarak öz düzenleme becerilerini geliştirmek amacıyla hazırlanmıştır. Programa en az 8, en fazla 15 öğrencinin katılmasının uygun olacağı düşünülmektedir. Kendi öğrenme süreçlerinde bilişsel, motivasyonel ve davranışsal olarak aktif olmak olarak tanımlanan öz düzenleme becerileri (Zimmerman, 1986), yetenek gelişiminin de önemli bir bileşeni olarak görülmektedir. Araştırmalar, akademik alanlarda başarılı olmaya yardımcı olan ve kendi öğrenme süreçlerini yönetebilme konusunda önemli bir yeri olan öz düzenleme becerilerinin sistematik bir şekilde eğitim yoluyla kazandırılabilirliğini göstermektedir. Hazırlanan öz düzenleme psikoeğitim programının bu ihtiyaca karşılık vereceği düşünülmektedir.

Öz düzenleme becerisi pek çok alt bileşeni kapsamakta ve farklı yapılardan da etkilenmektedir. Hedef belirleme, plan yapma, strateji geliştirme, kendine göre stratejileri uyarlama kapsadığı bileşenlerden sadece bazılarıdır. Bununla birlikte öz düzenleme, öğrencilerin ilgi alanları, yetenek alanları, motivasyon, azim ve akademik başarı gibi yapılardan da etkilenmektedir. Ayrıca bu yapıları olumlu yönde de desteklemektedir. Özel yetenekli öğrencilerin bu bileşenleri ve yapıları yönetmesi öz düzenleme becerilerine bağlı olduğundan hazırlanan öz düzenleme psikoeğitim programının yararlı olması beklenmektedir.

PROGRAMIN TEMEL YAKLAŞIMI VE İLKELERİ

Program Ziegler, Stoeger, Vialle ve Wimmer'ın (2012) "7 Adımlı Öz Düzenleyici Öğrenme Teorisine" dayandırılarak hazırlanmıştır. Bu teoriye göre öz düzenleme sürecinde yedi adım bulunmaktadır. Bunlar; bireyin kendi öğrenmesini değerlendirmesi, bireyin kendine uygun öğrenme hedefi belirlemesi, etkili öğrenme stratejisini belirlemesi, öğrenme stratejilerini uygulaması, kendini izleme, bireyin kendi öğrenme stratejilerini uyarlaması ve öğrenme çıktısının değerlendirmesidir.

Bu adımları kısaca özetlemek gerekirse, döngünün birinci adımında bireyin kendi öğrenmesini değerlendirmesi, önceki öğrenmeleri ile yeni öğreneceği şeyler arasında bağ kurması beklenir. İkinci adımda ise bireyin uygun hedefler belirleyebilmesi ve bunu yaparken de kendisini gerçekçi bir bakış açısı ile değerlendirmesi ve bir plan yapması gerekir. Üçüncü adımda, birey kendi öğrenmesi için uygun olan ve halihazırda kullandığı stratejileri gözden geçirir. Dördüncü adımda kendine uygun olan stratejileri uygulaması, beşinci adımda uygularken kendini izlemesi, altıncı adımda uyguladığı stratejiler ile ilgili kendi özelliklerine göre gerekli düzenleme ve uyarlamaları yapması beklenir. Son adımda ise öğrenme çıktısının değerlendirmesi yer almaktadır. En son aşamada yapılan değerlendirme, döngü başka bir öğrenme materyali için tekrar başladığında, kişinin kendisini değerlendirebilmesi için de bir araçtır (Ziegler ve diğerleri, 2012).

Stoeger (2013), öğrencilerin ikinci sınıf düzeyinden itibaren kendi öz düzenleyici öğrenme süreçlerini gözlemleyebileceğinden ve geliştirmek için harekete geçebileceğinden bahsetmektedir. Bu süreçlerden haberdar edilen ve uygulama yapma imkanı sunulan öğrenciler, yaşları ilerledikçe kendi öğrenmeleri konusunda daha otonom bireyler olma yolunda ilerlemektedir. Özel yetenekli öğrenciler söz konusu olduğunda yetenek ya da ilgi alanlarını geliştirmeye destek olacak ve onlarla birebir çalışabilecek eğitmen ve mentör bulunmaktadır. Bu nedenle öz düzenleme becerileri özel yetenekli öğrencilerin özellikle sahip olmaları gereken, onları öğrenme süreçlerini yönetme konusunda daha bağımsız hale getiren becerilerdir.

Gelişimsel rehberlik anlayışı ve psikolojik danışma bakış açısı ile psikoeğitim yaklaşımları doğrultusunda hazırlanan öz düzenleme psikoeğitim programının genel ilkeleri şu şekilde özetlenebilir:

1. Öğrencilerin akademik gelişimlerinin desteklenmesi, eğitim sürecinin temel amaçlarından birini ifade eder. Bu açıdan değerlendirildiğinde öz düzenleme psikoeğitim programı, BİLSEM eğitim programlarının önemli bir bileşenidir.

2. Bütün öğrenciler saygın ve değerlidir. Öz düzenleme psikoeğitim programının uygulanmasında bütün öğrenciler kendine özgü, eşsiz ve değerli bir birey olarak görülür.

3. Bilim ve Sanat Merkezlerine devam eden öğrencilerin, öz düzenleme psikoeğitim programından yararlanma hakkı vardır.

4. Öz düzenleme psikoeğitim programı öğrencilerin akademik ve gelişimsel ihtiyaçları esas alınarak hazırlanmıştır.

5. Öz düzenleme psikoeğitim programı, esnek ve dinamik bir yapıya sahiptir. Öğrencilerin farklı ihtiyaçları doğrultusunda programın öğelerinde değişiklikler yapılabilir ve program güncellenebilir.

Bu program, BİLSEM'lere devam eden öğrencilerin öz düzenleyici öğrenmelerine yönelik temel ihtiyaçları esas alınarak hazırlanmıştır. Programın genel amacı, öğrencilerin öz düzenleme becerisi kazanmalarını sağlamaktır. Bu kapsamda aşağıda yer alan hedefler kazandırılmaya çalışılmıştır:

1. Kendi öğrenme süreçlerini fark etmesini sağlamak,
2. Hedef belirleme becerisini geliştirmek,
3. Plan yapma becerisini geliştirmek,
4. Etkili öğrenme stratejilerini fark etmesini sağlamak,
5. Etkili öğrenme stratejilerini uygulamasını sağlamak ,
6. Öğrenme sürecinde kendini izlemenin önemini fark etmesini sağlamak,
7. Etkili öğrenme stratejilerini kendisine uyarlamasını sağlamak,
8. Belirli bir konu hakkında öğrendiklerini değerlendirmesini sağlamak.

PROGRAMIN YAPISI

BİLSEM, öz düzenleme psikoeğitim programının tasarlanmasında kapsamlı gelişimsel rehberlik programları modeli esas alınmıştır. Programın hazırlanmasında psikolojik danışma ilke ve teknikleri göz önünde bulundurulmuştur. Programın tasarlanması sürecinde öncelikli olarak BİLSEM'e devam eden özel yetenekli öğrencilerin ihtiyaçlarını belirlemek amacıyla rehber öğretmenler/psikolojik danışmanlar aracılığıyla ihtiyaç analizi yapılmış ve ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda program oluşturulmuştur. Daha sonra öğrencilerde kazandırılmak istenen yeterlikler (hedef ve kazanımlar) tespit edilmiştir. Bu hedef ve kazanımların yukarıda adı geçen 7 Adımlı Öz Düzenleme Teorisine uygun şekilde hazırlanmasına özen gösterilmiştir. Ardından belirlenen yeterliklerin hangi içerikte sunulacağı, içeriğin sunumunda hangi etkinliklerin kullanılacağı ve hedeflerin kazandırılıp kazandırılmadığının nasıl değerlendirileceği belirlenmiştir. Öz düzenleme psikoeğitim programı öğrencilerin gelişimsel ve akademik ihtiyaçları doğrultusunda esnek bir yapıda tasarlanmıştır.

Yeterlik ve Kazanımlar

Öz düzenleme psikoeğitim programında öğrencilere kazandırılması amaçlanan yeterlikler “bireyin kendi öğrenmesini değerlendirmesi, hedef belirleme/plan yapma, etkili öğrenme stratejisinin belirlenmesi, öğrenme stratejisinin uygulanması, kendini izleme, bireyin kendi öğrenme stratejisini uyarlaması ve öğrenme çıktısının değerlendirilmesi” şeklinde yedi temel adımı kapsayacak şekilde hazırlanmıştır.

Öz düzenleme psikoeğitim programının tasarlanması sürecinde öğrencilerin belirlenen yeterliklere ulaşmalarını sağlamak amacıyla elde etmeleri gereken kazanımlar tespit edilmiştir. Bu süreçte, öğrencilerin içerisinde buldukları gelişim döneminin özellikleri ve akademik gelişim ihtiyaçları temel alınmıştır. Belirlenen kazanımlar taksonomik olarak sıralanmıştır. Programda kazanımların düzenlenmesi sürecinde Wellman ve Moore tarafından geliştirilen taksonomi esas alınmıştır. Wellman ve Moore’un geliştirmiş olduğu taksonomi, “Algılama”, “Kavrama” ve “Genelleme” olmak üzere üç düzeyden oluşmaktadır (Wellman & Moore, 1975). Öz düzenleme psikoeğitim programının yeterlik ve kazanımları Tablo 1’de sunulmuştur:

Şekil 1. Ziegler ve diğ. (2012) Öz Düzenleme Modeli Döngüsü

TABLO 1.

Öz Düzenleme Psikoeğitim Programı Yeterlik ve Konular

YETERLİKLER	KAZANIMLAR
Öğrenmesini değerlendirme	<ol style="list-style-type: none">1. Etkin öğrenmenin başarıdaki önemini fark eder2. Duyu organlarının öğrenmedeki önemini kavrar.3. Öğrenmeyi etkileyen faktörleri fark eder.4. Öğrenme sürecinde kullandığı stratejileri fark eder.5. Öğreneceği içeriğe göre farklı stratejiler kullandığını fark eder.
Hedef belirleme/ plan yapma	<ol style="list-style-type: none">1. Hedef belirlemenin öğrenmedeki önemini kavrar.2. Başarılı olmak için hedef belirlemenin gerekliliğine inanır.3. Hedef belirlemenin aşamalarını kavrar.4. Geleceğe yönelik hedefler belirler.5. Planlı çalışmanın başarıdaki önemini kavrar.6. Plan yapmanın aşamalarını kavrar.7. Geleceğe yönelik kısa/uzun dönemli planlar hazırlar.8. Hazırladığı plana uymanın gerekliliğini kavrar.
Öğrenme stratejisini belirleme	<ol style="list-style-type: none">1. Kullandığı öğrenme stratejilerini fark eder.2. Öğrenirken farklı stratejiler kullanabileceğini kavrar.3. Etkili öğrenmede farklı öğrenme stratejileri kullanmanın gerekliliğini kavrar.
Öğrenme stratejisini uygulama	<ol style="list-style-type: none">1. Yeni öğrenme stratejilerini kavrar.2. Yeni öğrenme stratejisi denemek için istekli olur.3. Yeni öğrenme stratejilerini kullanır.
Kendini izleme	<ol style="list-style-type: none">1. Kullandığı öğrenme stratejilerini kendi kişisel özelliklerine uygunluğu açısından değerlendirir.2. Seçtiği öğrenme stratejisini konuya uygunluğu açısından değerlendirir.3. Seçtiği öğrenme stratejisinin uygun olmadığını fark ettiğinde başka öğrenme stratejileri kullanması gerektiğini kavrar.
Öğrenme stratejisini uyarlama	<ol style="list-style-type: none">1. Daha önce kullandığı öğrenme stratejileri ile yeni öğrendiği stratejileri karşılaştırır.2. Daha önce kullandığı öğrenme stratejileriyle yeni öğrendiği stratejileri bütünleştirir.3. Bütünleştirdiği öğrenme stratejilerini öğreneceği yeni konulara uyarlar.
Öğrenme çıktılarını değerlendirme	<ol style="list-style-type: none">1. Öz düzenleme ile ilgili elde ettiği bilgileri paylaşır.2. Öz düzenleme ile ilgili elde ettiği becerileri değerlendirir.

İçerik

Öz düzenleme psikoeğitim programının içeriği kazanımlara göre belirlenmiştir. İçeriğin düzenlenmesinde sarmal programlama yaklaşımı esas alınmıştır. Program içeriğinde yer alan konular Tablo 2’de sunulmuştur:

TABLO 2.

Öz Düzenleme Psikoeğitim Programı Konuların Yeterlik Alanlarına Dağılımı

YETERLİKLER	KONULAR
Öğrenmesini değerlendirme	Öğrenmenin Önemi Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler Öğrenme Sürecinde Kullanılan Stratejiler
Hedef belirleme/ plan yapma	Hedef Belirlemenin Önemi Hedef Belirlemenin Aşamaları Planlı Çalışmanın Önemi Plan Yapmanın Aşamaları
Öğrenme stratejisini belirleme	Kullandığı Öğrenme Stratejileri
Öğrenme stratejisini uygulama	Yeni Öğrenme Stratejileri
Kendini izleme	Öğrenme Stratejilerinin Belirlenmesi
Öğrenme stratejisini uyarlama	Öğrenme Stratejilerinin Kullanımı
Öğrenme çıktılarını değerlendirme	Kendini Değerlendirme

Etkinlikler

Öz düzenleme psikoeğitim programının yeterlik ve kazanımları için belirlenen içerikler, etkinlikler yoluyla öğrencilere sunulacak şekilde tasarlanmıştır. Etkinliklerin belirlenen kazanımlara ve içeriğe uygun olmasına özen gösterilmiştir. Etkinliklerde, tasarım açısından bütünlüğü sağlamak amacı ile 'Etkinlik Tasarım Formu' Tablo 3'te verilmiştir:

TABLO 3.

Etkinlik Tasarım Formu

Etkinlik No

Etkinlik Adı

Kazanımlar

- 1.
- 2.

Süre

Araç Gereçler:

Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık

Süreç (Uygulama Basamakları)

- 1.
- 2.
- 3.

Değerlendirme

Öz düzenleme psikoeğitim programında yer alan etkinliklerin yeterlik alanı, konu ve kazanımlara göre dağılımı Tablo 4'te sunulmuştur:

TABLO 4.

Öz Düzenleme Psikoeğitim Programı Etkinliklerinin Yeterlik Alanları, Konu ve Kazanımlara Göre Dağılımı

ETKİNLİKLER		YETERLİK	KONU	KAZANIMLAR
1. Oturum	1. Etkinlik	Öğrenmesini değerlendirme	Öğrenmenin Önemi	1. Etkin öğrenmenin başarıdaki önemini fark eder 2. Duyu organlarının öğrenmedeki önemini kavrar.
	2. Etkinlik	Öğrenmesini değerlendirme	Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler Öğrenme Sürecinde Kullanılan Stratejiler	3. Öğrenmeyi etkileyen faktörleri fark eder. 4. Öğrenme sürecinde kullandığı stratejileri fark eder. 5. Öğreneceği içeriğe göre farklı stratejiler kullandığını fark eder.
2. Oturum	1. Etkinlik	Hedef belirleme/plan yapma	Hedef Belirlemenin Önemi Hedef Belirlemenin Aşamaları	1. Hedef belirlemenin öğrenmedeki önemini kavrar. 2. Başarılı olmak için hedef belirlemenin gerekliliğine inanır. 3. Hedef belirlemenin aşamalarını kavrar. 4. Geleceğe yönelik hedefler belirler.
	2. Etkinlik	Hedef belirleme/plan yapma	Planlı Çalışmanın Önemi Plan Yapmanın Aşamaları	5. Planlı çalışmanın başarıdaki önemini kavrar. 6. Plan yapmanın aşamalarını kavrar. 7. Geleceğe yönelik kısa/uzun dönemli planlar hazırlar. 8. Hazırladığı plana uymanın gerekliliğini kavrar.
3. Oturum	1. Etkinlik	Öğrenme stratejisini belirleme	Kullandığı Öğrenme Stratejileri	1. Kullandığı öğrenme stratejilerini fark eder. 2. Öğrenirken farklı stratejiler kullanabileceğini kavrar.
	2. Etkinlik	Öğrenme stratejisini belirleme	Kullandığı Öğrenme Stratejileri	3. Etkili öğrenmede farklı öğrenme stratejileri kullanmanın gerekliliğini kavrar.

4. Oturum	1. Etkinlik	Öğrenme stratejisini uygulama	Yeni Öğrenme Stratejileri	1. Yeni öğrenme stratejilerini kavrar. 2. Yeni öğrenme stratejilerini denemek için istekli olur.
	2. Etkinlik	Öğrenme stratejisini uygulama	Yeni Öğrenme Stratejileri	3. Yeni öğrenme stratejilerini kullanır.
5. Oturum	1. Etkinlik	Kendini izleme	Öğrenme Stratejilerinin Belirlenmesi	1. Kullandığı öğrenme stratejilerini kendi kişisel özelliklerine uygunluğu açısından değerlendirir. 2. Seçtiği öğrenme stratejisini konuya uygunluğu açısından değerlendirir.
	2. Etkinlik	Kendini izleme	Öğrenme Stratejilerinin Belirlenmesi	3. Seçtiği öğrenme stratejisinin uygun olmadığını fark ettiğinde başka öğrenme stratejileri kullanması gerektiğini kavrar.
6. Oturum	1. Etkinlik	Öğrenme stratejisini uyarlama	Öğrenme Stratejilerinin Kullanımı	1. Daha önce kullandığı öğrenme stratejileri ile yeni öğrendiği stratejileri karşılaştırır.
	2. Etkinlik	Öğrenme stratejisini uyarlama	Öğrenme Stratejilerinin Kullanımı	2. Daha önce kullandığı öğrenme stratejileriyle yeni öğrendiği öğrenme stratejilerini bütünleştirir. 3. Bütünleştirdiği öğrenme stratejilerini öğreneceği yeni konulara uyarlar.
7. Oturum	1. Etkinlik	Öğrenme çıktılarını değerlendirme	Kendini Değerlendirme	1. Öz düzenleme ile ilgili elde ettiği bilgileri paylaşır.
	2. Etkinlik	Öğrenme çıktılarını değerlendirme	Kendini Değerlendirme	2. Öz düzenleme ile ilgili elde ettiği becerileri değerlendirir.

Değerlendirme

BİLSEM öz düzenleme psikoeğitim programının değerlendirmesi, belirlenen kazanımlara ne derece ulaşıp ulaşılmadığının kontrol edilmesi sürecini ifade eder. Bu süreçte oturum değerlendirme formları kullanılmıştır. Oturum değerlendirme formlarının tasarlanmasında ilköğretim ve ortaöğretim kurumları sınıf rehberlik programı (Milli Eğitim Bakanlığı, 2006) ile ortaöğretim rehberlik ve yönlendirme dersi programından (Milli Eğitim Bakanlığı, 2011) yararlanılmıştır. Ayrıca etkinliklerin bazılarında akran değerlendirilmesi de işe koşulmuştur. Buna ek olarak her oturum sonrasında, öğretilen becerilerin daha kalıcı olması ve gündelik hayata da genellenebilmesi için öğrencilere öğrendikleri beceriler hakkında günlük tutmalarının sağlanması önerilmektedir.

PROGRAMIN UYGULANMASI

Program, BİLSEM rehber öğretmen/psikolojik danışmanları tarafından uygulanır. Programı uygulayacak rehber öğretmen/psikolojik danışmanların, programı benimsemesi ve programın gerekliliğine inanması, programdan beklenen verimin alınması açısından büyük önem taşımaktadır. Ayrıca programın uygulanması için zaman planlaması, fiziksel donanım ve araç gereçlerin hazırlanması, programın uygulamadaki başarısını arttıran diğer unsurlardır.

Öz düzenleme psikoeğitim programı içerisinde yapılandırılmış olan oturum etkinliklerinin uygulanma sürecinde psikolojik danışmanlar/rehber öğretmenler, yeterlik ve yetkinlikleri çerçevesinde programı ve uygulamalarını zenginleştirebilir ve belirtilen kaynaklara ek olarak farklı kaynaklardan yararlanabilirler.

PROGRAMIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Rehberlik programlarının değerlendirilmesi; kısa vadeli değerlendirme, orta vadeli değerlendirme ve uzun vadeli değerlendirme olmak üzere üç aşamada ele alınabilir. Kısa vadeli değerlendirmede (Süreç Değerlendirme) etkinliklerin uygulanmasının hemen sonrasında ortaya çıkan sonuçlar açısından öğrencilerin kazanımları ne düzeyde edindikleri değerlendirilir. Orta vadeli değerlendirmede

(Sonuç Değerlendirme) program tamamladıktan sonra öğrencilerin kazanımları elde etme düzeyinin belirlenmesini ifade eder. Uzun vadeli değerlendirmede ise (İzleme Değerlendirmesi) öğrencilerin ilerleyen sınıf düzeylerinde programın onlar üzerindeki etkileri değerlendirilir (Gysbers, 1995). Öz Düzenleme Psikoeğitim programının değerlendirilmesi kısa, orta ve uzun vadeli değerlendirme süreçleri ile gerçekleştirilecektir. Bu süreçte Oturum Değerlendirme Formları, Program Değerlendirme Formu ve Veli Öz Düzenleme Becerileri Puanlama Listesi kullanılabilir.

Kaynakça

Gysbers, N. C. (1995). Evaluating school guidance programs. ERIC Digest. EDO-CG-95-7. <https://www.counseling.org/resources/library/ERIC%20Digests/95-07.pdf>

Milli Eğitim Bakanlığı (2006). İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sınıf Rehberlik Programı. https://orgm.meb.gov.tr/alt_sayfalar/sinif_reh_prog.html

Milli Eğitim Bakanlığı (2011). Ortaöğretim Rehberlik ve Yönlendirme Dersi Programı. <https://orgm.meb.gov.tr>

Stoeger, H. (2013). Learning as a creative process. In A. Tan (Ed.), Creativity, talent and excellence (pp. 3-13). Singapore: Springer.

Wellman, F. E. & Moore, E.J. (1975). Pupil personnel services: A handbook for program development and evaluation. U.S. Department of Health, Education, and Welfare, Office of Education. Erişim adresi: <https://books.google.com.tr/>

Ziegler, A., Stoeger, H., Vialle, W., & Wimmer, B. (2012). Diagnosis of self-regulated learning profiles. *Australasian Journal of Gifted Education*, 21(2), 62-74

Zimmerman, B. J. (1986). Becoming a self-regulated learner: Which are the key subprocesses?. *Contemporary educational psychology*, 11(4), 307-313.

Etkinlikle ilgili tüm materyallere ulaşmak için karekodu okutunuz.

Etkinlik Adı: Çocuklarımız Öz Düzenlemeyi Öğreniyor

Kazanımlar:

1. Öz düzenleme becerilerinin neler olduğunu fark eder.
2. Öz düzenleme becerilerinin gerekliliğini kavrar.
3. Çocuğunun öz düzenleme becerilerini evde desteklemesi gerektiğini fark eder.

Süre: 60 dk.

Kullanılacak Araç Gereçler:

- Animasyon Videosu
- 3 adet makas
- Kalem (2 düzine)
- Kâğıt (A4 30 adet)
- İp (2 metre 3 adet)
- Renkli Bant (yerdeki daireleri oluşturmak için)
- Koli Bandı (her grup için bir tane)
- Pipet (Her grup için yirmişer adet pipet)
- Pet şişe (3 adet 500 ml su dolu)
- 1 paket yapışkanlı kâğıt
- Bilgisayar, projeksiyon/akıllı tahta
- Öz Düzenleme Psikoeğitim Programı Veli Sunumu
- Ebeveyn Öz Düzenleme Becerileri Puanlama Listesi (katılımcı sayısı kadar)

Uygulayıcı için Ön Hazırlık

- ✓ Uygulayıcı, etkinlik için uygun ortamı, araç gereçleri eksiksiz olarak hazırlar. Yönergeye hâkim olmak için etkinliği önceden okur.
- ✓ Uygulayıcı, oturum öncesi renkli bantla en az 2 metre çapında birbirinden farklı yerlerde zemine 3 daire oluşturur.

Süreç (Uygulama Basamakları)

1. Uygulayıcı, kısaca kendini tanıtarak oturuma başlar. Veliler daire şeklinde sıralanır. Uygulayıcı, kendinden başlamak üzere velilerden sıra ile (sağındaki veliden başlayarak) isimlerini ve kişisel özellikleri ile özdeşleştirebilecekleri bir nesneyi söylemelerini ve nesnenin hareketini göstermelerini ister. Örneğin “*Ben ... kalem gibiyim, üretmeyi severim.*” der ve eliyle yazma işareti yapar. Bütün katılımcılar söz alana kadar etkinlik devam eder.

2. “Bilsu ve Bilcan Velilerle Tanışıyor” isimli animasyon izletilir. (İlgili dosyaya etkinlik karekodunu okutarak ulaşabilirsiniz.)

3. Animasyon izletildikten sonra velilerden çocuklarının kahramanlarla örtüşen olumlu/olumsuz özelliklerini paylaşmaları istenir.

4. “Aziz SANCAR 1” slaytı tahtaya yansıtılır. (İlgili dosyaya etkinlik karekodunu okutarak ulaşabilirsiniz.)

“Aziz SANCAR’ın kim olduğunu biliyor musunuz?”

diye sorulur; cevaplar alındıktan sonra;

“Aziz SANCAR 40 yıl boyunca laboratuvarlarda deneyler yaparak DNA ilgili sorulara azimle yanıt arar. 2015 yılında Nobel Kimya Ödülü’ne layık görülen Türk hekim, akademisyen ve bilim insanıdır.”

şeklinde bilgi verilerek aşağıdaki soru ile etkileşim devam ettirilir:

“Sizce Aziz SANCAR bu başarıyı sadece yetenekli olduğu için mi elde etmiştir?”

“Aziz SANCAR 2” slaytı tahtaya yansıtılır. (İlgili dosyaya etkinlik karekodunu okutarak ulaşabilirsiniz.)

Başarılı olmak için düzenli ve planlı çalışmanın önemi vurgulanır. Uygulanan Öz Düzenleme Psikoeğitim Programının düzenli ve planlı çalışma konusunda öğrencilere destek olacağı ifade edilir. Öz düzenlemede planlı ve hedef odaklı çalışma için strateji belirlemenin önemli olduğu vurgulanır.

5. Velilerin daire şeklinde dizilmeleri istenir. Uygulayıcı, oturum öncesinde

oluşturduğu her bir dairenin ortasına birer pet şişe yerleştirir. Veliler üç gruba ayrılır her bir gruba 20 adet pipet, bir adet bant, 10 tane kâğıt, 2 metre ip ve 8 tane kalem verir. Daha sonra velilere şu yönerge okunur:

“Sevgili veliler, grubunuzdaki üyeler ile kendi daireniz içerisindeki pet şişeyi size verilen malzemeleri istediğiniz gibi kullanarak sınırları belirlenen daireye girmeden (eliniz, ayağınız dairenin sınırlarına girmeyecek şekilde) en kısa zamanda ve en az çabayla pet şişeyi daire dışına çıkarmanızı istiyorum. Bunu yaparken, grup üyelerinizle konuşup stratejiler geliştirerek, en etkili bulduğunuz yöntemden başlayıp sonuca ulaşana kadar geliştirdiğiniz stratejileri deneyebilirsiniz. Stratejinizi geliştirirken grubun beyin fırtınası yapmasına, herkesin fikirlerini özgürce söylemesine, oy birliğiyle en etkili yöntemin belirlenmesine özen gösterin. Bu etkinlik için sizlere 10 dk. düşünme/ paylaşma, 10 dk uygulama süresi verilecektir. Uyguladığınız stratejilerde sizi zorlayan ve size kolay gelen durumların neler olduğuna, hangi aşamada neler yaşadığınıza dikkat edin. İlk stratejide başarıya ulaşırsanız ve zamanınız kalırsa başka stratejiler de üretip uygulayabilirsiniz.” diyerek etkinlik başlatılır. Tüm gruplar stratejilerini uyguladıktan sonra sırayla aşağıdaki sorular velilere yöneltilir:

- Nerede zorlandınız?
- Hangi kısmı daha kolaydı?
- Farklı stratejiler geliştirebildiniz mi?
- Çözüm için farklı düşünenler var mıydı?

Uygulayıcı yanıtları aldıktan sonra,

“Bu etkinliğimizde birden çok strateji düşünerek uygulamaya çalıştınız. Önümüzdeki 7 hafta boyunca öğrencilerimizle uygulayacağımız bu programda benzer birçok etkinlik yapacağız ve böylece onların öz düzenleme becerilerini geliştirmeye çalışacağız.” der.

6. “Öz Düzenleme Veli Sunumu” yansıtılarak velilere “Öz Düzenleme Psiko-egitim Programı” hakkında bilgi verilir. (İlgili dosyaya etkinlik karekodunu okutarak ulaşabilirsiniz.)

7. Ebeveynlerin programla ilgili soruları varsa alınır.

Değerlendirme

Her bir velinin, slaytta yansıtılan “Çocuğumun öz düzenleme becerisini desteklemeliyim, çünkü....” cümlesini tamamlayarak yapışkanlı kâğıtlara yazması ve uygulayıcıya vermesi istenir.

Uygulayıcıya Not: Oturumun sonunda Program Değerlendirme Formları bölümünde yer alan Ebeveyn Öz Düzenleme Becerileri Puanlama Listesi velilere öntest olarak uygulanır.

Kaynakça

Millî Eğitim Bakanlığı (2021, Temmuz). 4. Sınıf okuma becerileri metin ve soruları. Ölçme Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Millî Eğitim Bakanlığı.

https://odsgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2021_04/26143317_3-aziz_sancar.pdf

Etkinlikle ilgili tüm materyallere ulaşmak için karekodu okutunuz.

Etkinlik Adı: Öğrenme Yolum

Kazanımlar:

1. Etkin öğrenmenin başarıdaki önemini fark eder
2. Duyu organlarının öğrenmedeki önemini kavrar.

Süre: 40 dk.

Kullanılacak Araç Gereçler:

- Kalem (2 düzine)
- Kâğıt (A4 30 adet)
- Bilgisayar, projeksiyon/akıllı tahta
- Ek 1. Bilgi Notu
- Ek 2. Bilsu ve Bilcan Hikayesi

Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık

✓ Uygulayıcı, etkinlik için uygun ortamı, araç gereçleri eksiksiz olarak hazırlar. Yönergeye hâkim olmak için etkinliği önceden okur.

Süreç (Uygulama Basamakları)

1. Uygulayıcı, öğrencileri selamladıktan sonra kısaca kendisini tanıtır.
2. Ek 1. Bilgi Notu öğrencilerle paylaşılır.
3. “Bilsu ve Bilcan Öğrenci Tanıtım” animasyonu öğrencilere izletilir. (İlgili dosyaya etkinlik karekodunu okutarak ulaşabilirsiniz.)

4. Uygulayıcı;

“Başlamadan önce gelin tanışalım. Bunun için herkesten kendine ilişkin özelliklerinden biri ile adını söylemesini istiyorum. Örneğin seyahat etmeyi seven Merve. Herkes bu şekilde kendini tanıtacak. Yalnız burada küçük bir kuralımız var. Birinci kişi kendi özelliğini ve adını, ikinci kişi bir önceki kişi ve kendininkini, üçüncü kişi kendinden önceki 2 kişinin ve kendi özelliğiyle birlikte adını söyler.”

diyerek tanışma etkinliğini başlatır. Etkinlik sırasında zorlanan öğrencilere yardımcı olunur. Bu şekilde kümülatif hafıza kullanılarak tanışma etkinliği tamamlanır.

5. Uygulayıcı;

“Öz düzenleme size neyi ifade ediyor?” sorusunu öğrencilere yöneltir. Öğrencilerden aldığı yanıtlar doğrultusunda “Öz düzenleme, öğrenirken kullandığımız temel becerileri ifade eder. Yani karşılaştığımız yeni bir bilgiyi daha etkin nasıl öğrenebileceğimiz, öğrenirken hangi yolları, yöntemleri kullanabileceğimiz bizim öz düzenleme becerilerimizi gösterir.” tanımını yapar.

6. Uygulayıcı;

“Bugün yapacağımız etkinliklerde kendi öğrenme süreçlerimizi fark etmeye çalışacağız. Gelin kahramanlarımız Bilsu ve Bilhan’ın hikayesine bir göz atalım.” der ve **Ek 2. Bilsu ve Bilcan Hikayesi’ni** okur. Hikâyeyi okuduktan sonra;

• *“Bu hikâyede kahramanlarımız, bir konuyu öğrenmek için nelere dikkat ettiler?”*

• Etkin öğrenmek için neler yaptılar?

• *Hikâyede başka neleri fark ettiniz?”* sorularını sorar ve öğrencilerden dönüt aldıktan sonra

“Sizlerin de söylediği gibi hikayemizde kahramanlarımızın konuyu öğrenmek için proje hazırlama, araştırma, sunum yapma gibi çeşitli yöntemler kullandıkla-

rını gördük. Demek ki bir konuyu öğrenirken etkin bir biçimde katılmak başarıya ulaşmak için önemlidir.” şeklinde açıklama yapar.

7. Uygulayıcı;

“Sevgili öğrenciler şimdi sizlerle duyu organlarımızı kullanmanın öğrenmedeki etkisini kavramak için **Ressam** isimli bir etkinlik yapacağız. Sizlere birer A4 kâğıdı dağıtacağım. Önce beni dikkatle dinleyecek ve ardından anlattıklarımı önünüzdeki kâğıda çizeceksiniz” der ve öğrencilere kâğıtları dağıtır

“Hazırsanız başlayalım. Şimdi elinizdeki kâğıdı dikey bir biçimde sıranızın üzerine yerleştirin. Kâğıdın üst tarafının orta noktasından başlayarak her bir köşesi kâğıdın bir kenarına değecek bir eşkenar dörtgen (Baklava dilimi şekli) çizmenizi istiyorum. Çizdiğiniz eşkenar dörtgenin tam ortasına bir daire yerleştirin bu daire eşkenar dörtgenimizin her bir kenarını kessin. Şimdi de dairenin içine bir kare yerleştirin. Son çizdiğimiz karenin her bir köşesi dairemizi kesecek. Bitirdiğinizde haber verin.” açıklamasını yaptıktan sonra öğrencilerin bitirmesini bekler. Öğrencilerin çizdikleri kâğıdı ters çevirmeleri ister ve tüm öğrencilere yeni birer kâğıt dağıtır. Ressam Etkinliği slaytındaki şekil sunudan yansıtır. Uygulayıcı bir önceki yönergeyi tekrar ederken bir yandan da yansıttığı şekil üzerinde gösterir ve öğrencilerden tahtadaki resmi çizmelerini ister, çizimleri bittikten sonra her iki çizimlerini karşılaştırmalarını ister.

“Sevgili öğrenciler, sizlerin de gördüğü gibi istenilen şekli çizmek için sadece dinlemeniz yetmedi, aynı zamanda şekli görmeniz de gerekti. Tıpkı bunun gibi bir bilgiyi öğrenmek için tek bir duyu organımızdan faydalanmamız yetmeyebilir, birden fazla duyu organımızı aktif bir biçimde kullanmamız gerekebilir. Öğrenme sürecinde, birden fazla duyu organımıza hitap eden ortamlarda yaparak yaşayarak gerçekleştirilen faaliyetler başarıda büyük bir öneme sahiptir. Yani bir bilgiyi öğrenebilmek için birden fazla duyu organımızı kullanarak öğrenme sürecine aktif olarak katılmak çok önemlidir.” diyerek duyu organlarının öğrenmedeki önemini açıklar.

Değerlendirme

Uygulayıcı, ortaya bir sandalye koyar ve “Sevgili öğrenciler; Şu ana kadar yaptığımız etkinlikte neler öğrendik? Neleri fark ettik? düşünelim. Düşüncelerini paylaşmak isteyenler, paylaşım sandalyesine sırayla geçebilir” der. Gönlü öğrencilerden sandalyeye oturarak düşüncelerini paylaşmalarını ister ve öğrencilerin paylaşımlarından sonra etkinliği sonlandırır.

EK 1. BİLGİ NOTU

Uygulayıcı:

“Sevgili öğrenciler, sizlerle bugün 7 oturum devam edecek olan Öz Düzenleme Psikoeğitim Programı’na başlıyoruz. Haftada 1 gün sizlerle birlikte olacağız ve 40’ar dakikadan oluşan iki etkinlik yapacağız. Etkinlikler arasında 10 dakika mola vereceğiz. Etkinliklerimizde kendi öz düzenleme sürecimizi fark edecek ve öz düzenleme becerilerimizi geliştirmeye çalışacağız. Programın amaçlarına ulaşabilmek ve süreci verimli geçirebilmek için bazı kurallara ihtiyacımız var:

1. 7 hafta boyunca çok önemli bir gerekçe olmadıkça oturumlara katılım sağlamanız,

2. Oturumlara vaktinde katılmanız,

3. Tek ses kuralına (Söz alan arkadaşınızın sözünü yarıda kesmemek ve sırayla söz almak) uymanız,

4. Arkadaşlarınıza saygılı davranmanız,

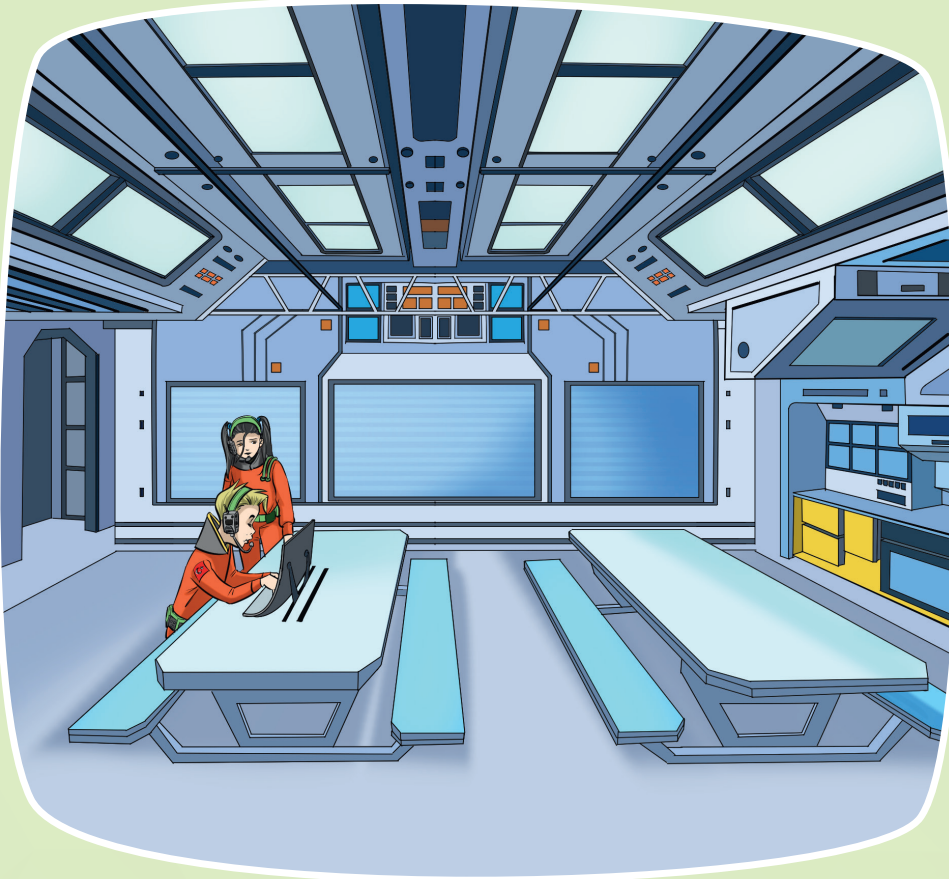
5. Grup paylaşımlarının burada kalmasına özen göstermeniz gerekmektedir.” der. Ardından öğrencilere;

“Bu kurallara ek olarak eklemek istediğiniz farklı kurallar var mı?” sorusunu yöneltir ve öğrencilerden gelen cevaplar doğrultusunda uygun olan kuralları listeye ekler. Daha sonra da öğrencilere bu psikoeğitim programı boyunca öğrendikleriyle ilgili günlük tutmaları tavsiye edilir.

EK 2. Bilsu ve Bilcan Hikâyesi

Gezegeneğimiz dünya, sonunda insanoğlunun açgözlülüğüne ve duyarsızlığına yenik düştü. 23.yüzyılın başında doğal kaynaklar tükenmenin eşiğine geldi. Dünya üstünde pek çok canlının nesli tükenmiş, küresel ısınmanın etkileri insan yaşamını tehdit etmeye başlamıştı. Bilim insanları yıldızlar arasında koloniler oluşturmak için araştırma ve keşif çalışmalarının başlatılmasından başka çare bulamadılar.

Bilsu ve Bilcan yıllar sürececek araştırma görevleri için Apokalips 27 gemisiyle Andromeda Takımyıldızına doğru yol aldılar. Yıldızlar arası yolculuk gelişen teknolojiye rağmen uzun zaman alan bir işti. Bu yüzden küçük yaşta göreve başlamaları gerekti. Uzayda hedeflerine varıncaya kadar geçen süre boyunca bir yandan günlük işlerini yapıyor bir yandan da eğitimlerini tamamlıyorlardı.

O sabah Bilsu günlük rutinini tamamlayıp güverteye geldiğinde Bilhan'ın araştırma yapmakta olduğunu gördü. Merakla yanına yaklaştı.

“Antik Yunan Mitolojisi mi araştırıyorsun?” diye sordu.

Bilsu'nun geldiğini o ana kadar fark etmemiş olan Bilcan:

“Kusura bakma geldiğini duymadım Bilsu. Evet Astronomi dersi için bir sunum hazırlıyorum. Yıldızların isimlerini Antik Yunan ve Mısır Mitolojisindeki kahramanlardan aldığını biliyor muydun? Ben de araştırmam esnasında öğrendim” dedi.

Bilsu, arkadaşını dikkatle dinledi. Biraz düşündükten sonra:

“Sunumun için yardımcı olmamı ister misin? Ben fen projemi tamamladım. Seninle araştırma yaparken yeni şeyler öğrenebilirim.” dedi.

İki arkadaş birlikte çalışmaya başladılar. Dersin başlamasına 15 dakika kala Bilcan:

“Ooo! ders başlamak üzere vaktin nasıl geçtiğini anlamamışız. Sen araştırmanı tamamladıysan ben sunum dokümanlarını bir araya getireyim” dedi.

Bilsu:

“Bu derste başarılı olacağımızdan hiç şüphem yok. Sürekli boş boş oturup bilgisayar karşısında ders dinlerken dikkatimi toplayamıyorum. Etkin bir biçimde derse katılmak araştırma veya sunum yapmak, proje hazırlamak öğrenmemi kolaylaştırıyor” dedi.

Hazırlıklarını tamamlayan çocuklar, derse başladılar. Diğer yıldız gemilerinden arkadaşlarına araştırma bulgularını anlattılar. Ders sonu değerlendirmesinde ikisi de tam puan aldı.

Etkinlikle ilgili tüm materyallere ulaşmak için karekodu okutunuz.

Etkinlik Adı: Stratejinin Gücü

Kazanımlar:

3. Öğrenmeyi etkileyen faktörleri fark eder.
4. Öğrenme sürecinde kullandığı stratejileri fark eder.
5. Öğreneceği içeriğe göre farklı stratejiler kullandığını fark eder.

Kullanılacak Araç Gereçler:

- 3 adet makas
- Kalem (2 düzine)
- Kâğıt (A4 30 adet)
- İp (2 metre 3 adet)
- Renkli Bant (yerdeki daireleri oluşturmak için)
- Koli Bandı (her grup için bir tane)
- Pipet (Her grup için yirmişer adet pipet)
- Pet şişe (3 adet 500 ml su dolu)
- 1 paket yapışkanlı kâğıt
- Bilgisayar, projeksiyon/akıllı tahta

Ek 3. Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler (öğrenci sayısı kadar)

Süre: 40 dk.

Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık

✓ Uygulayıcı etkinlik için uygun ortamı, araç gereçleri eksiksiz olarak hazırlar. Yönergeye hâkim olmak için etkinliği önceden okur.

Süreç (Uygulama Basamakları)

1. Uygulayıcı;

“Sevgili öğrenciler, bu etkinliğimizde öğrenmeyi etkileyen faktörleri ve bu süreçte kullandığımız stratejileri/yöntemleri öğreneceğiz. Kahramanımız Bilsu'nun yardımımıza ihtiyacı var. Şimdi size bir form dağıtacağım” der. Ek 1.Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler Formunu dağıtır. Daha sonra;

“Bilsu'nun yeni bir gezegen dilini öğrenmesi gerekmektedir. Bunun için o dili bilen bir öğretmenden 4 hafta boyunca günde 2 saat eğitim alacaktır. Ona yardım etmeniz için formda yer alan ifadelerden, öğrenmesini kolaylaştıracak etkenleri bulup o ifadenin yanına “+” işareti koymalısınız. Sonrasında formun altındaki, sen Bilsu'nun yerinde olsan daha iyi öğrenmek için farklı neler yapardın? bölümüne de kendi fikirlerinizi ekleyin.” der ve öğrenciler tamamladıktan sonra öğretmen formdaki ifadeleri tek tek sesli bir şekilde okur ve her okuduğunda öğrencilere;

“Kimler bu ifadeye ‘+’ koydu elini kaldırsın.” diye sorar. Formdaki tüm ifadeler için bunu yapar. Sonrasında,

“Gördüğünüz gibi öğrenmeyi etkileyen pek çok faktör var. Çoğunuzun ‘+’ koyduğu etkenler öğrenmeye olumlu etki ediyor ama farklı etkenlere de ‘+’ koyan arkadaşlarınız var. Böyle bir durumun ortaya çıkması bireysel farklılıklardan kaynaklanıyor. Bazen birinin verim aldığı bir etken başka biri için verimsiz olabilir. Burada doğru ya da yanlış bulmak değil, bireyin öğrenmesi için en verimli etkenleri fark etmesi önemlidir.” der.

2. Uygulayıcı;

“Sevgili öğrenciler, hepimizin öğrenmek için kullandığı farklı yolları olabilir. Daha etkili öğrenmek için kullandığımız bu yollara öğrenme stratejileri diyoruz.” der ve “Öğrenme stratejisi nedir?” slaytını öğrencilerle paylaşılır. (İlgili dosyaya etkinlik karekodunu okutarak ulaşabilirsiniz.)

3. Uygulayıcı, oturum öncesinde oluşturduğu her bir dairenin ortasına birer pet şişe yerleştirir. Öğrenciler üç gruba ayrılır her bir gruba 20 adet pipet, bir adet bant, 10 tane kâğıt, 2 metre ip ve 8 tane kalem verir. Daha sonra öğrencilere şu yönerge okunur:

“Sevgili öğrenciler, grubunuzdaki üyeler ile kendi daireniz içerisindeki pet şişeyi size verilen malzemeleri istediğiniz gibi kullanarak sınırları belirlenen daireye girmeden (eliniz, ayağınız dairenin sınırlarına girmeyecek şekilde) en kısa zamanda ve en az çabayla pet şişeyi daire dışına çıkarmanızı istiyorum. Bunu yaparken, grup üyelerinizle konuşup stratejiler geliştirerek, en etkili bulduğunuz yöntemden başlayıp sonuca ulaşana kadar geliştirdiğiniz stratejileri deneyebilirsiniz. Stratejinizi geliştirirken grubun beyin fırtınası yapmasına, herkesin fikirlerini özgürce söylemesine, oy birliğiyle en etkili yöntemin belirlenmesine özen gösterin. Bu etkinlik için sizlere 10 dk düşünme/paylaşma 10 dk uygulama süresi verilecektir. Uyguladığınız stratejilerde sizi zorlayan ve size kolay gelen durumların neler olduğuna, hangi aşamada neler yaşadığınıza dikkat edin. İlk stratejide başarıya ulaşırsanız ve zamanınız kalırsa başka stratejiler de üretip uygulayabilirsiniz.” diyerek etkinlik başlatılır. Tüm gruplar stratejilerini uyguladıktan sonra sırayla aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir:

- Nerede zorlandınız?
- Hangi kısmı daha kolaydı?
- Farklı stratejiler geliştirebildiniz mi?
- Çözüm için farklı düşünenler var mıydı?

4. Uygulayıcı, öğrencilerin yanıtlarını aldıktan sonra aşağıdaki soruları öğrencilere yönelterek etkileşimi sürdürür:

- Bir şiir ezberlemek için hangi stratejileri kullanırsınız?
- Yeni bir dil öğrenmek için hangi stratejileri kullanırsınız?
- Otomobil kullanmayı öğrenmek zorunda olsanız hangi stratejileri kullanırsınız?

Cevaplar aldıktan sonra;

“Sevgili öğrenciler, masa tenisi oynarken basketbol topunu kullandığınızı düşünün ya da bowling topuyla futbol oynadığınızı hayal edin. Sizce uygun olur mu? Gördüğünüz gibi; nasıl farklı oyunları oynamak için uygun topları kullanıyorsak farklı bilgileri öğrenmek için de uygun yöntemleri kullanırız.” diyerek öğrenilen konulara göre farklı stratejiler kullandığımızı ifade eder. Ardından;

“Sevgili öğrenciler, bugün kendi yaşantımıza ilişkin öğrenme süreçlerimizi fark ettik. Gelecek hafta sizlerle hedef belirleme ve planlamanın önemi hakkında konuşacağız.” der ve etkinliği sonlandırır.

Değerlendirme

Öğrencilere yapışkanlı kâğıt dağıtılarak yapışkanlı kâğıtlara öğrenmelerini kolaylaştıran etkenleri bir iki cümleyle yazarak tahtaya yapıştırmalarını ister. Asılan yapışkanlı Kâğıtları sesli olarak okur. Uygulayıcı, yazılanların uygunluğuna ilişkin öğrencilere geri bildirim verir.

Uygulayıcı, öğrencilere oturumu değerlendirmeleri için 1. Oturum Değerlendirme Forumu'nu dağıtır ve doldurulan formlar öğrencilerden toplanır. Uygulayıcı, öğrencilerin puanlarını inceler, ihtiyaç duyan öğrenciler için hatırlamaya ve pekiştirmeye yönelik etkinlikleri planlar.

Uygulama Ödevi

Öğrencilerden, bir sonraki oturumda paylaşmak üzere ailesindeki bireylerden bir kişiye aşağıdaki soruları sorması istenir:

- Sen benim yaşımdayken hedeflerin var mıydı?
- Neyi hedefliyordun?
- Hedeflerine ulaştın mı?

EK 3. Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler Formu

Bilsu'nun yeni bir gezegen dilini öğrenmesi gerekmektedir. Bunun için o dili bilen bir öğretmenden 4 hafta günlük 2 saat eğitim alacaktır. Bilsu'nun bu hedefe ulaşması için yardımınıza ihtiyacı var. Ona yardım etmeniz için aşağıdaki ifadelerden, öğrenmesini kolaylaştıracak etkenleri bulup o ifadenin yanına "+" işareti koymalısınız.

Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler Formu			
Öğrenme esnasında bir şeyler yemelidir.		Ders esnasında sürekli hareket etmelidir.	
Öğreneceği konuyu iyi dinleyip notlar almalıdır.		Öğrenme ortamı sakin ve düzenli olmalıdır.	
Öğrenme ortamında biblolar ve oyuncakları olabilir sıkılınca onlarla vakit geçirebilir.		Öğrenmek için istekli olmalıdır.	
Öğrenme sürecinde derse katılım sağlamalı anlamadığı yerleri sormalıdır.		Öğrenme sonrası öğrendiklerini tekrar etmeli ve kullanmalıdır.	
Öğrenme öncesi ve sonrası konuyla ilgili araştırmalar yapmalıdır.		Öğrenme esnasında telefonu açık ve masada olmalıdır.	
Öğrenebileceğine inanmalıdır.		Öğrenme esnasında ortam karanlık olmalıdır.	
Öğrenmeleri ile ilgili bol pratik yapmalıdır.		Başaramayacağına yönelik inançları olmalıdır.	
Öğrenme ortamının havası temiz, ısısı normal olmalıdır.		Öğrenme ortamında sadece ders materyalleri olmalıdır.	
Dil öğrenen başka kişilerden fikirler almalıdır.		Yeteneklerine yönelik inancı düşük olmalıdır.	
Zorlandığı konuları öğretmeni ile paylaşmalıdır.		Ödevlerini biriktirip toplu yapmalıdır.	
Sen, Bilsu'nun yerinde olsan daha iyi öğrenmesi için neler yapması gerektiğini önerirdin?			
*			
*			

1. OTURUM DEĞERLENDİRME FORMU

Sevgili öğrenciler;

Bu form, Öz Düzenleme Psikoeğitim Programı kapsamında sınıfta uygulanan etkinlikleri değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Anket formunu cevaplarken her maddenin karşısında yer alan "**Evet**", "**Kararsızım**", "**Hayır**", ifadelerinden size en uygun seçeneğin altındaki parantezin içine (X) işareti koyunuz. Unutmayınız ki, bu bir sınav değildir ve sonuçta sizlere derslerinizi etkileyecek herhangi bir not veya puan verilmeyecektir. Bu nedenle sizlerden sorulara içtenlikle cevap vermeniz beklenmektedir. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Etkinlikler: 1. Öğrenme Yolum

2. Stratejinin Gücü

İfadeler	Evet	Kararsızım	Hayır
1. Oturumda yer alan etkinlikleri beğendim.	()	()	()
2. Etkinliklerdeki çalışmalara keyifle katıldım.	()	()	()
3. Etkinliklerin benim için faydalı olduğunu düşünüyorum.	()	()	()
4. Benzer etkinliklere katılmak isterim	()	()	()
5. Öğrenirken hangi tekniklerden faydalandığımı fark ettim	()	()	()
6. Duyu organlarının öğrenmedeki önemini anladım	()	()	()
7. Öğrenmede stratejinin önemini fark ettim	()	()	()
8. Öğrenmeyi etkileyen faktörleri anladım	()	()	()

Etkinliğin daha verimli olması için
..... tavsiye ederim.

KAYNAKÇA

• Leana-Taşçılar, M. Z. (2015). Öz-Düzenleyici Öğrenme-7 Ölçeğinin Türkçe Versiyonunun Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *Türk Üstün Zekâ ve Eğitim Dergisi*, 5(1), 21-43.

• Seven, M. A. ve Engin, A.O. (2008). Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(2),189-212.

Etkinlikle ilgili tüm materyallere ulaşmak için karekodu okutunuz.

Etkinlik Adı: Hedeflerim Var Benim

Kazanımlar:

1. Hedef belirlemenin öğrenmedeki önemini kavrar.
2. Başarılı olmak için hedef belirlemenin gerekliliğine inanır.
3. Hedef belirlemenin aşamalarını kavrar.
4. Geleceğe yönelik hedefler belirler.

Süre: 40 dk.

Kullanılacak Araç Gereçler:

- 1 paket yapışkanlı kâğıt
- Kalem (Öğrenci sayısı kadar)
- Bilgisayar, projeksiyon/akıllı tahta

Ek 1. Hedef Yıldızım (Öğrenci sayısı kadar)

Ek 2. Hedefimin Basamakları (Öğrenci sayısı kadar)

Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık

✓ Uygulayıcı, etkinlik için uygun ortamı, araç gereçleri eksiksiz olarak hazırlar. Yönergeye hâkim olmak için etkinliği önceden okur.

Süreç (Uygulama Basamakları)

1. Uygulayıcı, bir önceki haftanın oturum değerlendirme formunun verilerine dayanarak edinilmeyen kazanım/kazanımlar varsa kısaca değindikten sonra oturuma başlar:

“Merhaba çocuklar! bir önceki oturumumuzda kendi yaşantımıza ilişkin öğrenme süreçlerini fark etmiştik. Geçen hafta sizlere ailenizdeki bireylerin hedefleri ve hedeflerine ulaşma düzeyleri hakkında görüşme yapmanızı istemiştim. Yaptığı görüşmeyi paylaşmak isteyen var mı?” der ve gönüllü öğrencilerden paylaşımlar alır.

“Sizlerin de gördüğü gibi genellikle insanlar gelecekle ilgili hedefler belirler. Peki sizce hedef belirlemenin yaşamdaki önemi nedir? Sizler bu konuda neler düşünüyorsunuz?” sorusu öğrencilere yöneltilir. Öğrencilerden alınan yanıtlar doğrultusunda *“Hedef Belirlemenin Yaşamdaki ve Öğrenmedeki Önemi”* slaytı öğrencilere aktarılır. (İlgili dosyaya etkinlik karekodunu okutarak ulaşabilirsiniz.)

2. Uygulayıcı;

“Başarılı olmak için hedef belirlemek gerekir mi?” sorusunu öğrencilere yöneltilir ve cevapları alır. Daha sonra öğrencileri, 3'erli veya 4'erli gruplara ayırır. *“Başarılı Olmak İçin”* slaytını tahtaya yansıtır. (İlgili dosyaya etkinlik karekodunu okutarak ulaşabilirsiniz.)

“Şimdi bu cümleyi, aile bireylerinizle yapmış olduğunuz görüşmeyi de düşünerek grup içerisinde tartışmanızı istiyorum.” der. Her grup kendi içerisinde karar vererek cümleyi tamamlar ve diğer gruplara cümleyi nasıl tamamladıklarını gerekçeleri ile açıklar.

3. Ek 1. Hedef Yıldızım Formu öğrencilere dağıtılır ve yıldızdaki boşluklara öğrencilerden hedeflerini yazmaları istenir. Öğrencilere 5 dk süre verilir ve daha sonra gönüllü öğrencilerden paylaşımlar alınır. Aşağıdaki sorular paylaşım yapan öğrenciye sırayla yöneltilir:

- “Hedeflerinden bizimle paylaşmak istediğin var mı?”
- Bu bahsettiğin hedefe ulaşmak için neler gerekli?
- Yakın zamanda gerçekleştirmek istediğin hedefin ile geleceğe yönelik hedefin birbiriyle ilgili mi?”

Uygulayıcı, öğrencilerden alınan yanıtlar doğrultusunda başarılı olmak için hedef belirlemenin gerekliliğini ve yakın zamanda belirlediği hedeflerle geleceğe yönelik hedefinin ilişkili olması gerektiğini vurgular.

4. Uygulayıcı;

“Şimdi hedef belirlemenin aşamalarını konuşacağız.” diyerek “Hedef Belirleme Karışık” slaytını yansıtır. (İlgili dosyaya etkinlik karekodunu okutarak ulaşabilirsiniz.) Öğrencilerden, aşamaları doğru şekilde sıralamalarını ister.

• “Sizce karışık olarak verilmiş hedef belirlemenin aşamalarının doğru sıralaması ne olabilir?”

• Hedef belirleyecek kişi ilk olarak ne yapmalı?”

diye sorar. Üzerinde tartıştıktan sonra hedef belirlemenin doğru sırası “Hedef Belirlemenin Aşamaları” slaytı yansıtılarak açıklanır. (İlgili dosyaya etkinlik karekodunu okutarak ulaşabilirsiniz.)

5. Ek 2. Hedefimin Basamakları Formu dağıtılır. Öğrencilerden, belirledikleri bir hedef doğrultusunda formu doldurmaları istenir. Daha sonra öğrencilerden dönütler alınır. Hatalı basamaklandırmalar var ise uygulayıcı düzeltir. “Bazen belirlediğimiz hedefe ulaşamayabiliriz. Bu durumda adımları yeniden gözden geçirerek yeni düzenlemeler yapabiliriz. Örneğin; bir sınavda başarısız olduğunuzda hedefinize neden ulaşamadığınızı düşünerek hedef belirleme basamaklarını gözden geçirebilirsiniz. Hedef belirlemenin önemiyle ilgili sunumda Aziz SANCAR hakkında bilgi vermiştik. Aziz SANCAR’ın bir hedefi olmasaydı ve hedefine yönelik çalışmasaydı şu anda bulunduğu yerde olamayabilirdi. Bu yüzden, başarılı olabilmek için geleceğe yönelik hedefler belirlemeliyiz. Hedefimizi gerçekleştirme sürecinde zaman zaman başarısızlıklar yaşayabiliriz. Bu durumda, değerlendirmemizi tekrar yaparak hedefimize ulaşmak için pes etmeden çalışmaya devam etmeliyiz.”

diyerek oturum değerlendirme aşamasına geçilir.

Değerlendirme

Uygulayıcı, öğrencilere yapışkanlı kâğıt vererek hedef belirlemenin aşamalarını yazmalarını ister. Yazılan kâğıtlar panoya asılır. Uygulayıcı, öğrencilerin yazdıklarında eksiklik veya yanlışlık var ise açıklamalı geribildirimde bulunmalıdır.

EK 1. Hedef Yıldızım

Sevgili öğrenciler, yıldızın kanatlarındaki sorulara cevap vererek siz de hedeflerinizi belirleyebilirsiniz.

Ailenle birlikte gerçekleştirmek istediğin hedefin nedir?

.....
.....

Okuluna yönelik belirlediğin hedefin nedir?

.....
.....
.....

Geleceğe yönelik belirlediğin akademik hedefin nedir?

.....
.....
.....

Yakın zamanlı gerçekleştirmek istediğin hedefin nedir?

.....
.....
.....
.....
.....

Kendi ilgi alanlarıyla ilgili gerçekleştirmek istediğin hedefin nedir?

.....
.....
.....
.....
.....

EK 2. Hedefimin Basamakları Formu

Sevgili öğrenciler belirlediğiniz bir hedefinizi yazarak aşamalandırmanızı istiyorum.

HEDEFİMİN BASAMAKLARI

HEDEFİM

.....

.....

1. Küçük amaçları listelemek:
2. Öncelik belirleme:
3. Engelleri fark et ve çözüm üret:
4. Uzmanlarla görüş:
5. Planla ve değerlendir:

ETKİNLİK
2

Etkinlikle ilgili
tüm materyallere
ulaşmak için
karekodu okutunuz.

Etkinlik Adı: Hadi Planlayalım

Kazanımlar:

5. Planlı çalışmanın başarıdaki önemini kavrar.
6. Plan yapmanın aşamalarını kavrar.
7. Geleceğe yönelik kısa/uzun dönemli planlar hazırlar.
8. Hazırladığı plana uymanın gerekliliğini kavrar.

Süre: 40 dk.

Kullanılacak Araç Gereçler:

- 1 paket yapışkanlı kâğıt
- Kalem (Öğrenci sayısı kadar)
- Bilgisayar, projeksiyon/akıllı tahta

Ek 3. Bilsu ve Bilcan Plan Yapıyor Hikayesi

Ek 4. Örnek Olaylar

Ek 5. Planlamanın Basamakları Formu (Öğrenci sayısı kadar)

Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık

✓ Uygulayıcı, etkinlik için uygun ortamı, araç gereçleri eksiksiz olarak hazırlar. Yönergeye hâkim olmak için etkinliği önceden okur.

Süreç (Uygulama Basamakları)

1. Uygulayıcı;

“Bir önceki etkinliğimizde hedef belirlemenin önemini öğrenmiştik. Bu etkinliğimizde ise plan yapmanın önemini ve aşamalarını öğreneceğiz.” der. Daha sonra:

- *“Hayatımızda neleri planlarız, neden plan yapmaya ihtiyaç duyarız?”*

sorularını öğrencilere yöneltir. Öğrencilerden alınan yanıtlar doğrultusunda, plan yapmanın yaşamdaki ve başarıdaki önemini vurgular.

2. Uygulayıcı, **Ek 3. Bilsu ve Bilcan Plan Yapıyor Hikâyesi** öğrencilere okuduktan sonra:

- *“Sizler ne düşünüyorsunuz, Bilcan haklı mı?”*
- *Başarılı olmak için planlı çalışmak gerekir mi?”*

soruları öğrencilere yöneltir. Öğrencilerden cevapları aldıktan sonra 3'erli veya 4'erli gruplar oluşturur.

“Başarılı Olmak İçin Planlı Çalışmak Gerekir” slaytı tahtaya yansıtılır. (İlgili dosyaya etkinlik karekodunu okutarak ulaşabilirsiniz.)

Uygulayıcı, öğrencilerden yarım kalan cümleyi tamamlayabilmek için grup içinde tartışmalarını ister. Her grup, kendi içinde karar vererek cümleyi tamamlar ve diğer gruplara cümleyi nasıl tamamladıklarını gerekçeleri ile açıklar.

3. “Planlama Süreci ve Aşamaları” slaytı öğrencilere aktarılır. (İlgili dosyaya etkinlik karekodunu okutarak ulaşabilirsiniz.)

4. Uygulayıcı, öğrencileri 4 gruba ayırır. **Ek 4. Örnek Olaylar**'dan her bir masaya bir örnek olay gelecek şekilde dağıtır. Daha sonra her grup masadaki örnek olaya ilişkin ilk adım olan “Bu hedefe ulaşmak için ne durumda?/Nerede?” basamağını yazar. Uygulayıcı, el çırdığında her grup saat yönünde bir diğer masaya geçerek ikinci adım olan “Ulaşmak istediği yer neresi?” basamağını yazar. Etkinlik dört basamak için de aynı şekilde devam eder. Etkinliğin sonunda her bir grup bulunduğu masadaki örnek olayı ve planlama basamaklarını büyük gruba okur.

“Sevgili öğrenciler, hedefimize dair nasıl ulaşabilirim sorusunu kendimize sorduğumuzda, aslında plan yapmaya başlamış oluruz. ‘Hedefe ulaşma konusunda neredeyiz?’, ‘Nereye ulaşmak istiyoruz?’, ‘Nasıl ulaşabiliriz?’ ve ‘Hedefe ulaşip ulaşmadığımızı nasıl ölçüp değerlendirebiliriz?’ sorularına verdiğimiz cevaplarla aşama aşama planımızı yapmış oluruz. Burada önemli olan planımızı uygulamaya koyup tespit ettiğimiz hataları gözden geçirmektir. Bu şekilde sağlıklı hedef belirleme ve plan yapma eylemlerini gerçekleştirebilirsek başarıya ulaşmış oluruz.” der.

5. Öğrencilere bir sonraki hafta için ödev verilir:

“Biliyorsunuz artık dünyada su azalıyor ve su tüketimine dikkat etmemiz gerekiyor. Buna dair bilim insanları suyun doğru kullanımı, su kaynaklarının tasarruflu kullanımı gibi araştırmalar yapmaktadır. Sizlerden isteğim önümüzdeki hafta bununla ilgili konuşacağımız için su kullanımı konusunda nelere dikkat etmemiz gerektiğini araştırmanız.” Ardından oturum sonlandırılır.

Uygulayıcıya Not: Öğrencilerin araştırmayı nasıl yapacakları konusundaki sorularına yönelik uygulayıcının herhangi bir açıklama yapmayıp öğrencileri bu konuda özgür bırakması önemlidir.

Değerlendirme

Öğrencilere, Ek 5. Planlamanın Basamakları Formu dağıtılır ve kendi hedefini belirleyip aşamalandırmaları istenir. Gönüllü öğrencilerden paylaşımlar alınır. Uygulayıcı, öğrencilerin yazdıklarında eksiklik veya yanlışlık varsa öğrencilere geri bildirim verir.

Uygulayıcı, öğrencilere oturumu değerlendirmeleri için **2. Oturum Değerlendirme Formu**'nu dağıtır ve doldurulan formlar öğrencilerden toplanır.

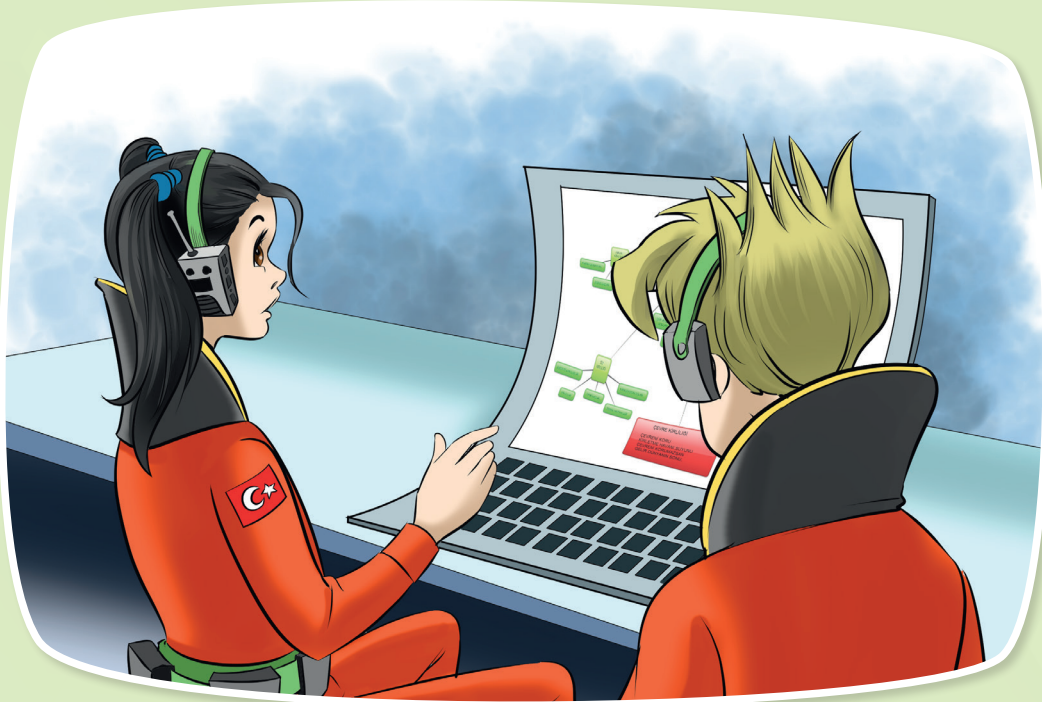
EK 3. Bilsu ve Bilcan Plan Yapıyor Hikâyesi

Geminin güvertesinden uyarı sinyalleri duyuldu. Bilsu ve Bilcan, sorunun kaynağını bulmak için kontrol paneline yaklaştı. Alpheratz yıldızına yaklaşıldığında yüzey sıcaklığının etkisiyle geminin dış yüzeyi ısınmış, kalkanların devreye girmesi için ana bilgisayara komut girilmemişti. İki arkadaş hızlıca gerekli düzenlemeleri yaptılar.

Bilcan, “Bilsu, kalkanları 13 saat önce indirmiş olman gerekmiyor muydu?” diye sordu. Gemi bir ana bilgisayar tarafından kumanda ediliyor olsa da çocukların belli aralıklarla komut girmeleri gerekliydi. Bu, seyahatlerini güvenle tamamlamaları için önceden planlanmış görevlerinin bir parçasıydı.

Bilsu biraz utanarak başını önüne eğdi:

– Derslere daldım, unuttum. Uygulama ödevlerim birikmişti, onları tamamlayayım derken tamamen aklımdan çıkmış. Üzgünüm.

Bilcan:

– Yine ödevlerini son güne bıraktın değil mi? Konular birikince de üstesinden gelmekte zorlanıyorsun. Oysa bir plan dâhilinde çalışsan işin kolaylaşır hem böyle aksaklıklar da yaşamazsın.

Bilsu:

– Sen hep plan mı yapıyorsun? Demek o yüzden derslerde benden daha başarılısın.

Bilcan koltuğa oturdu, arkadaşını yanına çağırıp:

– Gel, istersen açıklayayım. Seyahatimiz esnasında günlük yapmamız gereken şeylere ilişkin bir çalışma planımız var değil mi? Bu plan, keşif görevimizi başarıyla ve güvenle tamamlamamız için bizi gönderen bilim ekibi tarafından tüm ayrıntılar düşünülmüş olarak hazırlandı. Ayrıca rotamız da önceden planlandı. Bu sayede herhangi bir aksaklık yaşamadan Epsilon Andromeda'ya varabileceğiz. Ders çalışmak da bundan çok farklı değil. Ben kendime bir ders çalışma planı hazırladım. Hangi dersi haftanın hangi günlerinde, hangi saatler arasında çalışabileceğimi önceden belirledim. Bu sayede tekrarlarım, ödevlerim aksamıyor. Ayrıca bir de günlük çalışma planım var. Gün içinde neyi, ne zaman yapacağımı planlıyorum. Bu sayede derslerimi ve görevlerimi sorunsuz tamamlayıp, eğlenmek için vakit ayırabiliyorum.

Bilsu dikkatle dinledikten sonra:

– Haklısın galiba. Aslında yaşantımızın büyük bir kısmını bir plan dâhilinde yürütüyoruz. Belli saatlerde yemek yiyor, belli saatlerde uyuyup uyanıyoruz. Bu düzende hareket etmezsek sağlığımız bozulabilir. Tıpkı plan dâhilinde çalışmadığımda dersleri yetiştirememem gibi. Bana bir ders planı yapmamda yardımcı olur musun?

İşleri bittiğinde çocuklar odalarına çekildiler. Bilsu, uyumadan önce dünyaya döndüğünde neler yapacağını planladı.

EK 4. Örnek Olaylar

ÖRNEK OLAY 1:

Ali 12 yaşında, İstanbul'da yaşıyor. Milli sporcu olmak isteyen Ali şu anda Kartalspor'un yıldızlar takımındadır, geleceğe dair planlamasını nasıl yapar? Ona yardımcı olur musunuz?

Bu hedefe ulaşmak için ne durumda/nerede?

Ulaşmak istediği yer neresi?

Hedefine nasıl ulaşabilir?

Hedefe ulaşıp ulaşmadığını nasıl ölçer ve değerlendirir?

ÖRNEK OLAY 2:

Ayşe 13 yaşında orta seviyede İngilizce biliyor. Hayali büyüdüğünde Japonya'ya gitmek, bu yüzden Japonca öğrenmek istiyor. Hayalini gerçekleştirmek için nasıl bir plan yapmalı, ona yardımcı olur musunuz?

Bu hedefe ulaşmak için ne durumda/nerede?

Ulaşmak istediği yer neresi?

Hedefine nasıl ulaşabilir?

Hedefe ulaşıp ulaşmadığını nasıl ölçer ve değerlendirir?

ÖRNEK OLAY 3:

Hamza 11 yaşında annesi yemek yaparken onu izlemeyi, ona yardım etmeyi çok seviyor ve kendisi de annesine sürpriz olarak doğum gününde pasta yapmak istiyor. Sizce hedefine ulaşmak için nasıl bir plan yapmalı?

Bu hedefe ulaşmak için ne durumda/nerede?

.....

Ulaşmak istediği yer neresi?

.....

Hedefine nasıl ulaşabilir?

.....

Hedefe ulaşıp ulaşmadığını nasıl ölçer ve değerlendirir?

.....

ÖRNEK OLAY 4:

Rümeysa 12 yaşında moleküler biyoloji alanına ilgi duyuyor ve bilim insanı olup kansere çare bulmak istiyor. Rümeysa hedefine ulaşmak için nasıl bir plan yapmalı ona yardımcı olur musunuz?

Bu hedefe ulaşmak için ne durumda/nerede?

.....

Ulaşmak istediği yer neresi?

.....

Hedefine nasıl ulaşabilir?

.....

Hedefe ulaşıp ulaşmadığını nasıl ölçer ve değerlendirir?

.....

EK 5. Planlamanın Basamakları Formu

Aşağıdaki formda hedefinizi yazarak ona uygun planlama aşamalarını oluşturunuz.

Planlamanın Basamakları Formu

HEDEFİN:

Bu hedefe ulaşmak için ne durumdasın/neredesin?

.....
.....
.....
.....

Ulaşmak istediğin yer neresi?

.....
.....
.....
.....

Hedefe nasıl ulaşabilirsin?

.....
.....
.....
.....

2. OTURUM DEĞERLENDİRME FORMU

Sevgili öğrenciler;

Bu form Öz Düzenleme Psikoeğitim Programı kapsamında sınıfta uygulanan etkinlikleri değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Anket formunu cevaplarken her maddenin karşısında yer alan "**Evet**", "**Kararsızım**", "**Hayır**", ifadelerinden size en uygun seçeneğin altındaki parantezin içine (X) işareti koyunuz. Unutmayınız ki, bu bir sınav değildir ve sonuçta sizlere derslerinizi etkileyecek herhangi bir not veya puan verilmeyecektir. Bu nedenle sizlerden sorulara içtenlikle cevap vermeniz beklenmektedir. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Etkinlikler: 1. Hedeflerim Var Benim
2. Hadi Planlayalım

İfadeler	Evet	Kararsızım	Hayır
1. Oturumda yer alan etkinlikleri beğendim.	()	()	()
2. Etkinliklerdeki çalışmalara keyifle katıldım.	()	()	()
3. Etkinliklerin benim için faydalı olduğunu düşünüyorum.	()	()	()
4. Benzer etkinliklere katılmak isterim.	()	()	()
5. Başarılı olmak için nasıl hedef belirlemem gerektiğini biliyorum.	()	()	()
6. Belirlediğim hedefi aşamalandırabilirim.	()	()	()
7. Planlı çalışmanın önemini biliyorum.	()	()	()
8. Geleceğe yönelik planlama yapabiliyim.	()	()	()

Etkinliğin daha verimli olması için
..... tavsiye ederim.

KAYNAKÇA

- Akyüz, Y. (2021, Temmuz). Stratejik planlama süreci durum analizi: neredeyiz? Milli Eğitim Bakanlığı. <https://slideplayer.biz.tr/slide/2785955/>
- Mavisu, H. (2010). Bireysel kariyer planlamanın aşamalarından biri olarak hedef belirleme ve kariyer başarısı ilişkisi, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Tuzcu, M. (2021, Temmuz). Aziz Sancar'ın örnek yaşamı. Milliyet Gazetesi. <https://www.milliyet.com.tr/yazarlar/prof-dr-e-murat-tuzcu/aziz-sancar-in-ornek-yasami-2133656?sessionid=2>

Etkinlikle ilgili tüm materyallere ulaşmak için karekodu okutunuz.

Etkinlik Adı: Öğrenme Stratejilerim

Kazanımlar:

1. Kullandığı öğrenme stratejilerini fark eder.
2. Öğrenirken farklı stratejiler kullanabileceğini kavrar.

Süre: 40 dk.

Kullanılacak Araç Gereçler:

- 1 paket yapışkanlı kâğıt
 - Kalem (Öğrenci sayısı kadar)
 - Bilgisayar, projeksiyon/akıllı tahta
- Ek 1. "Hangi Strateji?" Formu (Öğrenci sayısı kadar)
Ek 2. Uygulayıcıya Bilgi Notu

Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık

- ✓ Uygulayıcı, etkinlik için uygun ortamı, araç gereçleri eksiksiz olarak hazırlar. Yönergeye hâkim olmak için etkinliği önceden okur.
- ✓ Uygulayıcı, “Ek 2. Uygulayıcıya Bilgi Notu”nu okur.

Süreç (Uygulama Basamakları)

1. Uygulayıcı, bir önceki haftanın oturum değerlendirme formunun verilerine dayanarak edinilmeyen kazanım/kazanımlar varsa bunlara kısaca değindikten sonra oturuma başlar:

“Merhaba sevgili öğrenciler, geçen hafta sizlerle hedef belirlemenin ve bu hedefe ulaşmak için plan yapmanın öneminden bahsetmiştik. Bu hafta ise öğrenirken kullandığımız stratejileri tanıyacağız. Geçen hafta sizlerden suyun doğru kullanımına yönelik araştırma yapmanızı istemiştik. Araştırma yaparken muhtemelen her biriniz farklı yollar kullandınız.” der.

Uygulayıcı, öğrencilere birer tane yapışkanlı kâğıt verir ve bu bilgiye nasıl ulaştıklarını yazmalarını ister (Ör. “İnternette araştırma yaptım, açıklamaları okudum. Youtube’tan video izledim. Büyüğüme sordum. Evde olan bilimsel dergileri karıştırdım. Fen bilgisi kitabından araştırdım.” gibi cevaplar gelebilir.). Uygulayıcı, öğrencilerden yazdıkları yapışkanlı kâğıt ile sınıfta serbest dolaşmalarını ister ve müziği başlatarak yönerge verir:

“Müzik durduğunda ilk karşılaştığınız kişiyle elinizdeki kâğıtları değiştirin ve arkadaşınız hangi yöntemi yazmış kâğıttan okuyun. Müzik tekrar başladığında arkadaşınızdan aldığınız kâğıtla birlikte yürümeye devam edin. Durduğunda ise yine ilk karşılaştığınız kişiyle elinizdeki kâğıtları değiştirin ve bu arkadaşınız da hangi yöntemi yazmış kâğıttan okuyun.”

Bu şekilde 4-5 tur yapılır. Süreç tamamlandıktan sonra uygulayıcı:

“Sevgili öğrenciler, sizlerden suyun doğru kullanımına yönelik bilgileri araştırmanızı istediğimde bir konu hakkında hangi yollarla bilgi edindiğinizi merak ediyordum. Çünkü her birinizin kullandığı farklı yollar var. Bilgiyi öğrenmek için kullandığımız bu farklı yollara öğrenme stratejileri diyoruz. Her birinizin günlük hayatta kullandığı ancak ismini bilmediği öğrenme stratejilerine bir göz atalım.” der ve “Temel Bilişsel Öğrenme Stratejileri” slaytını öğrencilere aktarır. (İlgili dosyaya etkinlik karekodunu okutarak ulaşabilirsiniz.)

Uygulayıcıya Not: Burada öğrencilere sadece temel bilişsel öğrenme stratejileri aktarılır, kullanmadıkları ve merak ettikleri stratejilere dair soru sormaları durumunda bu stratejilerin bazılarını kullandığımızı, bazılarının da ilerleyen haffalarda konuşulacağı bildirilir.

2. Temel bilişsel öğrenme stratejilerinin bulunduğu slayt tekrar açılır ve Ek 1. Hangi Strateji? Formu öğrencilere dağıtılır. Öğrencilere:

“Formda verilen durumlarda hangi stratejilerin kullanılabileceğini boşluklara yazınız. Her bir örnek olay için farklı stratejiler kullanmanız gerekmektedir.”

yönergesi verilerek öğrencilerin formu doldurması istenir. Öğrenciler doldurduktan sonra örnek olaylara yönelik olarak gönüllü öğrencilerden cevaplar alınır.

Uygulayıcıya Not: Uygulayıcı, örnek olaylara yönelik olarak öğrencilerin tabloda yer alan stratejilerden örneklendirmelerini bekler. Örneğin, Ayşe'nin örgütlenme stratejilerinden ana fikir çıkarma ve öğrenilen konuları özetleme yöntemlerini kullanması gibi.

3. Uygulayıcı, daha sonra öğrencilere kendilerinin hangi stratejileri ne zaman kullandığını sorar. Gönüllü öğrencilerden paylaşımlar alınır. Cevaplardan sonra;

“Sevgili öğrenciler, fark ettiyseniz öğrendiğimiz içeriğe göre farklı yöntemler kullanıyoruz. Öğreneceğimiz konuya uygun stratejiyi kullandığımızda daha kısa sürede ve daha etkili bir şekilde öğrenebiliriz.” denir. Konuyla ilgili sorusu olan öğrencilerin soruları cevaplanarak değerlendirme aşamasına geçilir.

Değerlendirme

Öğrencilere, etkinlikte bahsi geçen stratejilerden en çok kullandıkları stratejiyi yazıp panoya yapıştırmaları istenir. Uygulayıcı, öğrencilerin yazdıklarında strateji olmayan var ise öğrencilere geri bildirim verir.

EK 1. Hangi Strateji?

Aşağıda verilen durumlarda hangi stratejilerin kullanılabileceğini boşluklara yazınız. Her bir örnek olay için farklı stratejiler kullanmanız gerekmektedir.

HANGİ STRATEJİ?

Ayşe dönem ortasında olacak sınavları için şimdiden çalışmaya karar verdi. Hangi yöntemi kullansa daha etkili olur?

.....

Burak ve Dilara öğretmencilik oynuyorlar, sırayla öğretmen ve öğrenci oluyorlar. Böyleceyöntemi kullanarak derste öğrendiklerinin daha uzun süre akılda kalmalarını sağlamış oluyorlar.

Mert hediye alınan dronu kullanmak için kullanma klavuzunu okuyor. Klavuz birazcık ona kalın geldiği için kendi işine yarayacak bilgileri okumaya karar veriyor. Sizce hangi yöntemi kullanmıştır?

.....

Öğretmen yarınki şiir okuma görevini Mustafa'ya verdi. Mustafa hangi yöntemi kullanmalı?

.....

Enes yarınki fen sınavı için canlıların kaç gruba ayrıldığını bir türlü aklında tutamıyor. Hangi yöntemi kullanırsa etkili olur?

.....

Öz düzenlemeli öğrenmeye göre her bireyin kullanabileceği temel bilişsel öğrenme stratejileri tekrarlama, anlamlandırma ve örgütleme olmak üzere 3 başlıkta toplanabilir (Aydın ve Demir, 2014).

Tekrarlama stratejileri; metnin bir parçasının yüksek sesle okunması ya da ezberden okunmasıdır. Bu strateji kısa sürede çok bilgiyi öğrenmemize yardımcı olurken karmaşık bilgileri öğrenme ve hatırlamada zayıf bir yöntemdir.

Anlamlandırma stratejileri, uzun süreli bellekte var olan bilgilerle yeni öğrenilen bilgiler arasında bağlantı kurarak akılda tutmaya yardımcıdır. Akrostiş yazma, anahtar sözcük oluşturma, not tutma, analogi oluşturma, soru sorma ve cevaplama bu strateji kapsamında kullanılacak yöntemler arasındadır.

Örgütleme stratejileri, metinden ana fikir çıkarma, önemli fikirleri seçme ve öğrenilen şeyleri özetleme, haritalandırma gibi yöntemlerden oluşur. Düz metinleri, listeleri hatırlama açısından yararlıdır.

TEMEL BİLİŞSEL ÖĞRENME STRATEJİLERİ	
Tekrarlama stratejileri	Ezberden okunması
	Bir metindeki önemli bilgileri seçme
	Yüksek sesle okunması
Anlamlandırma stratejileri	Anahtar sözcük oluşturma
	Soru sorma ve cevaplama
	Not tutma
Örgütleme stratejileri	Öğrenilen şeyleri özetleme
	Önemli fikirleri seçme
	Ana fikir çıkarma

ETKİNLİK
2

Etkinlikle ilgili tüm materyallere ulaşmak için karekodu okutunuz.

Etkinlik Adı: Arkadaşlarımla stratejileri benim de işime yarar mı?

Kazanımlar:

3. Etkili öğrenmede farklı öğrenme stratejileri kullanmanın gerekliliğini kavrar.

Süre: 40 dk.

Kullanılacak Araç Gereçler:

- 1 paket yapışkanlı kâğıt
- Boya kalemleri (Öğrenci sayısı dikkate alınır.)
- A4 kâğıdı (Öğrenci sayısı dikkate alınır.)
- Bilgisayar, projeksiyon/akıllı tahta

Ek 3. Bizim Ekip Çalışma Kâğıdı (Öğrenci sayısı kadar)

Ek 4. Bizim Ekip Hikâyesi

Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık

✓ Uygulayıcı, etkinlik için uygun ortamı, araç gereçleri eksiksiz olarak hazırlar. Yönergeye hâkim olmak için etkinliği önceden okur.

Süreç (Uygulama Basamakları)

1. Uygulayıcı:

“Sevgili öğrenciler, kullandığımız öğrenme stratejilerine dair artık bilgi sahibiyiz. Kullandığınız öğrenme stratejilerinin neler olduğunu fark ettik ve bilgiyi öğrenmek için farklı stratejiler olduğunu biliyoruz. Bilsu ve Bilcan’ı hatırladınız mı? Sanırım bir konuda yardımımıza ihtiyaçları var. Hadi gelin onlara yardımcı olalım.” diyerek **Ek 3. Bizim Ekip Çalışma Kâğıdını** öğrencilere dağıtır ve hikâyeyi tamamlamalarını ister. Öğrenciler, bu kısmı ister yazarak ister çizerek tamamlayabilir. İsteyen öğrencilerin masalarına boya kalemleri bırakılır.

2. Öğrenciler, hikâyelerini tamamladıktan sonra gönüllü öğrencilerden paylaşım yapmaları istenir. Uygulayıcı:

- Bilsu ve Bilcan’a nasıl yardımcı oldunuz?
- Buradaki hedefe ulaşmak için kullanılan yöntemler neler?
- Hangi arkadaşınızın yöntemi daha etkili?

sorularıyla etkileşimi devam ettirir.

3. Uygulayıcı, **Ek 4. Bizim Ekip Hikâyesi’nin** tamamlanmış hâli olan “Bizim Ekip Hikâyesi” slaytlarını yansıtır ve okur. (İlgili dosyaya etkinlik karekodunu okutarak ulaşabilirsiniz.)

Uygulayıcı, şu açıklamayı yaparak devam eder:

“Bilsu ve Bilcan’ın denediği her bir yol aslında bizlerin de bilgiye ulaşmak için denediğimiz yollar gibi. Bu yolları öğrenme stratejilerimize benzetebiliriz. Evet, aslında burada herkesin hedefe, bilgiye ulaşmak için farklı yolları, yöntemleri var. Tıpkı bizim öğrenme stratejilerimiz gibi ama bunlar içinde bir tane yöntem daha etkili olarak bizi hedefe ulaştırıyor. Öğrenmemizin etkili olması için doğru stratejiyi kullanmamız önemli ve her öğrenme materyaline göre de etkili olan öğrenme stratejimiz değişebilir. Bu haftaki oturumumuzda öğrenme stratejilerini fark ettik ve artık biliyoruz ki etkili bir öğrenme için farklı öğrenme stratejileri kullanmalıyız. Önümüzdeki oturumda görüşmek üzere katılımınız için teşekkürler.”

Değerlendirme

Öğrencilerden, daha önce kullanmadığı ama kullanmayı düşündüğü stratejilerden birisini ve nedenini yazıp panoya yapıştırmaları istenir. Uygulayıcı, öğrencilerin yazdıklarının uygunluğuna ilişkin öğrencilere geri bildirim verir.

Uygulayıcı, öğrencilere oturumu değerlendirmeleri için 3. Oturum Değerlendirme Forumu'nu dağıtır ve doldurulan formlar öğrencilerden toplanır. Uygulayıcı, öğrencilerin puanlarını inceler, ihtiyaç duyan öğrenciler için hatırlamaya ve pekiştirmeye yönelik etkinlikleri planlar.

EK 4. **Bizim Ekip Hikâyesi**

Alpheratz yıldızının yakınından geçerken yüzey sıcaklığındaki artışın etkisiyle geminin kumanda sistemi arızalandı Bilsu ve Bilcan'ın geminin rotasını yeniden belirlemesi gerekiyor.

Bilsu, Yıldız haritasını açarak ölçümleri yapmaya başladı. İlk önce buldukları yerin sayısal konumunu belirledi. Daha sonra Andromeda takımyıldızının konumunu girdi.

Bilcan ise komuta merkeziyle irtibat kurarak yardım istedi.

Genel merkezden gelen yanıtı beklerken iki arkadaş ana bilgisayardan kullanma kılavuzlarını incelemeye karar verdiler. Kullanma kılavuzundaki işlem basamaklarını takip ederek kumanda sistemindeki arızayı giderdiler. Rotayı yeniden belirleyerek yeni maceralara doğru yol aldılar.

3. OTURUM DEĞERLENDİRME FORMU

Sevgili öğrenciler;

Bu form Öz Düzenleme Psiko eğitim Programı kapsamında sınıfta uygulanan etkinlikleri değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Anket formunu cevaplarırken her maddenin karşısında yer alan "**Evet**", "**Kararsızım**", "**Hayır**", ifadelerinden size en uygun seçeneğin altındaki parantezin içine (X) işareti koyunuz. Unutmayınız ki, bu bir sınav değildir ve sonuçta sizlere derslerinizi etkileyecek herhangi bir not veya puan verilmeyecektir. Bu nedenle sizlerden sorulara içtenlikle cevap vermeniz beklenmektedir. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

- Etkinlikler:** 1. Acaba hangi öğrenme stratejilerini kullanıyorum?
2. Arkadaşlarımdan stratejileri benim de işime yarar mı?

İfadeler	Evet	Kararsızım	Hayır
1. Oturumda yer alan etkinlikleri beğendim.	()	()	()
2. Etkinliklerdeki çalışmalara keyifle katıldım.	()	()	()
3. Etkinliklerin benim için faydalı olduğunu düşünüyorum.	()	()	()
4. Benzer etkinliklere katılmak isterim.	()	()	()
5. Öğrenirken hangi stratejileri kullandığımı fark ettim.	()	()	()
6. Arkadaşlarımdan kullandığı öğrenme stratejilerini fark ettim.	()	()	()
7. Artık kendi kullandığım öğrenme stratejilerinin yanında farklı stratejileri de öğrendim.	()	()	()
8. Kendim için etkili olan stratejileri seçip kullanabilirim.	()	()	()

Etkinliğin daha verimli olması için
..... tavsiye ederim.

KAYNAKÇA

- Aydın, S. ve Demir, T. (2014). Öz-düzenlemeli öğrenme. PegemA Yayıncılık.

ETKİNLİK
1

Etkinlikle ilgili
tüm materyallere
ulaşmak için
karekodu okutunuz.

Etkinlik Adı: Yeni Stratejilerim

Kazanımlar:

1. Yeni öğrenme stratejilerini kavrar.
2. Yeni öğrenme stratejilerini denemek için istekli olur.

Süre: 40 dk.

Kullanılacak Araç Gereçler:

- Kalem (Öğrenci sayısı kadar)
- Bilgisayar, projeksiyon/akıllı tahta

Ek 1. Sınav Haftası Öyküsü

Uygulayıcı için Ön Hazırlık

✓ Uygulayıcı, etkinlik için uygun ortamı, araç gereçleri eksiksiz olarak hazırlar. Yönergeye hâkim olmak için etkinliği önceden okur.

✓ Uygulayıcının, Tony Buzan, Zihin Haritaları, Alfa Yayınları kaynağına ulaşarak okuması önerilir.

Süreç (Uygulama Basamakları)

1. Uygulayıcı, bir önceki haftanın oturum değerlendirme formunun verilerine dayanarak edinilmeyen kazanım/kazanımlar varsa bunlara kısaca değindikten sonra oturuma başlar. Daha sonra

“Bir önceki oturumumuzda herhangi bir konuyu öğrenirken öğrenme stratejilerini kullandığımızı konuşmuştuk. Benzer şekilde sizler de bir konuyu öğrenirken kullandığınız farklı stratejilerden bahsetmişsiniz. Bugünkü oturumumuzda ise daha önce kullandıklarınızdan farklı olan bazı öğrenme stratejilerini konuşacağız. Bu stratejileri Bilsu ve Bilcan’dan dinleyeceğiz.” der.

2. **Ek 1. Sınav Haftası Öyküsü** okunur. Daha sonra “Yeni Öğrenme Stratejileri” slaytı açılarak tüm stratejiler anlatılır. (İlgili dosyaya etkinlik karekodunu okutarak ulaşabilirsiniz.)

3. Uygulayıcı, aşağıdaki soruları sırayla sorarak etkileşimi başlatır:

- Yeni öğrendiğiniz stratejiler ile ilgili neler dikkatinizi çekti?
- Yeni stratejiler denemenin sizce ne gibi faydaları olabilir?
- Daha fazla öğrenme stratejisi bilmek ve kullanmak bize ne sağlar?

4. Uygulayıcı:

“Sizlerin de söylediği gibi yeni stratejiler denemek, öğreneceğimiz konuya ve kendimize uygun stratejileri bulmamızı sağlar. Daha fazla strateji bilmek ise bize daha çok seçenek sunacağından duruma uygun strateji bulmamızı kolaylaştırır.” diyerek öğrencilerden aldığı cevapları özetler.

Değerlendirme

- Bu etkinlikte öğrendiğimiz stratejilerinden daha önce duymadıklarınız var mı?
- Varsa bunlar neler?
- Öğrendiğiniz yeni stratejileri denemeyi istiyor musunuz?

soruları öğrencilere sorulur.

Uygulayıcı, öğrencilerin söylediklerinde eksiklik veya yanlışlık varsa öğrencilere geri bildirim vermelidir. Yeni öğrenme stratejileri denemenin başarıdaki etkisi kısaca açıklanarak etkinlik sonlandırılır.

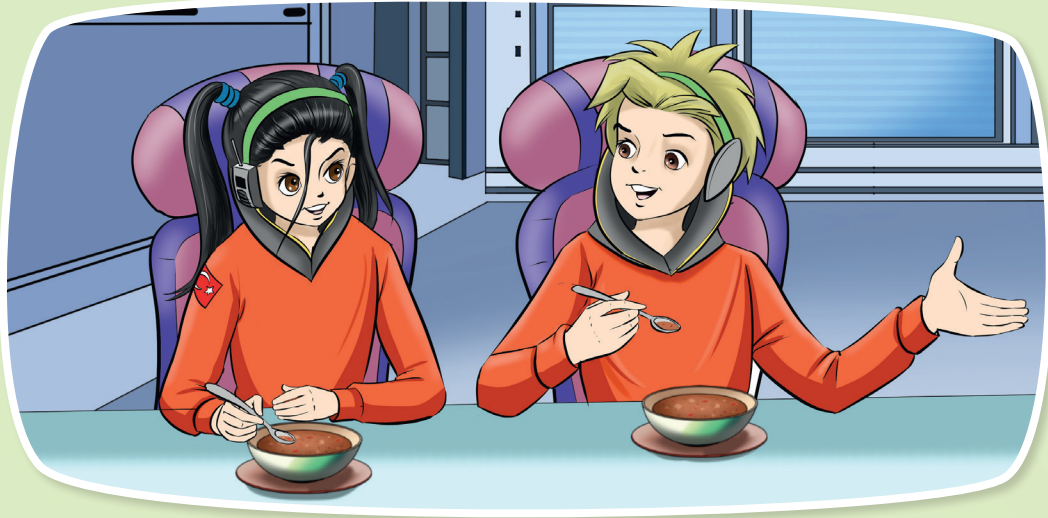

EK 1. Sınav Haftası Öyküsü

O sabah geminin içi her zamankinden daha sessizdi. Sınav haftası yaklaştığından Bilsu ve Bilcan, görevlerinden arta kalan tüm vakitleri ders çalışarak geçiriyorlardı. Sabah kahvaltısı için bir araya gelen iki arkadaş bir yandan yemeklerini yerken bir yandan da sohbet ediyor, çalışmalarındaki ilerlemeden bahsediyorlardı.

Bilsu:

– Biliyor musun ilk sınav yüzyıllar öncesinde, 18. asırda yapılmış. O zamandan bugüne öğrencilerin öğrenmelerindeki ilerlemeyi gözlemlemek için sınavlar yapılagelmiş. Bu bilgiyi dün öğrendim.

Bilcan:

– Derstlerden ne ara vakit buldun da bunlara baktın Bilsu? diye merakla sordu.

Bilsu gülümseyerek:

– Baktım çalışacağım konu çok fazla, en iyisi önce öğrenmeyi öğreneyim dedim.

Bilcan işaret parmağını şakâğına götürdü, biraz düşündü, sonra başını iki yana sallayarak:

– Öğrenmeyi öğrenmek mi dediklerinden hiçbir şey anlamadım.

Bilsu, ciddi bir öğretmen edasıyla anlatmaya koyuldu:

– Öğrenmeyi öğrenmekten kastım bilgileri daha kısa zamanda, daha kolay öğrenebilmek için kullanacağımız öğrenme stratejileri geliştirmektir. Bak sana birkaç tanesinden bahsedeyim. Bunlardan ilki **Parçalara Bölme**. Öğrenmek istediğimiz konuyu ana başlıklara ayırıyoruz. Sonra, bu ana başlıkların alt başlıklarını belirliyoruz. En sonunda bu belirlediğimiz her bir başlığı ne kadar sürede bitirebileceğimize ilişkin hedefler koyuyoruz.

Örneğin fen bilimleri dersinde sınavda temel sorumlu olduğumuz konular insan, çevre ve yaşam, geçmişten günümüze ses teknolojileri ve ses kirliliği. Bu üç ana başlığı alt başlıklarına ayırdım. Sınava 7 gün süre var. 3 gün insan, çevre ve yaşam konusunu, 2 gün geçmişten günümüze ses teknolojileri konusunu, 1 gün ses kirliliği konusunu çalışacağım son gün ise tekrar yapacağım.

Bilcan heyecanla:

– Ben de bir öğrenme stratejisi biliyorum. **Zihin Haritası Stratejisi**. Zihin haritası hazırlamak için önce boş bir sayfanın merkezine öğrenmek istediğim konuyu yazıyorum. Sonra, merkezdeki bu konunun etrafından çıkardığım dallara konuyla ilgili bilinmesi gereken temel kavramları yazıyorum. Temel kavramlarla ilgili hatırlamam gereken ayrıntıları veya alt başlıkları ise her bir kavramdan çıkardığım dallara yazıyorum. Bazen de bu dallara, ilgili kavramları bana hatırlatacak şeyler çiziyorum. Bunu yaparken renkli kalemler kullanmak, bir de kavramlar ve dallarını oluştururken saat yönünde yazarak gitmek öğrenmemi kolaylaştırıyor, dedi ve odasına giderek İngilizce dersinde meslekler konusu için hazırladığı zihin haritasını getirdi. Bilsu, arkadaşının çalışmasını dikkatle inceledi.

Bilsu ve Bilcan, o sabah ders çalışmaya başlamadan önce birbirlerine daha önceden kullanmış oldukları ve yeni keşfettikleri öğrenme stratejilerinden bahsettiler.

ETKİNLİK
2

Etkinlikle ilgili tüm materyallere ulaşmak için karekodu okutunuz.

Etkinlik Adı: Yeni Stratejilerimi Kullanıyorum

Kazanımlar:

3. Yeni öğrenme stratejilerini kullanır.

Süre: 40 dk.

Kullanılacak Araç Gereçler:

- 1 paket yapışkanlı kâğıt
- Kalem (Öğrenci sayısı kadar)
- Bilgisayar, projeksiyon/akıllı tahta

Ek 2. Sumatra Kaplanı Çalışma Kâğıdı (Öğrenci sayısının yarısı kadar)

Ek 3. Komodo Ejderinin Çalışma Kâğıdı (Öğrenci sayısının yarısı kadar)

Ek 4. Öğrenme Stratejilerini Deneme Çizelgesi (Öğrenci sayısı kadar)

Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık

✓ Uygulayıcı, etkinlik için uygun ortamı, araç gereçleri eksiksiz olarak hazırlar. Yönergeye hâkim olmak için etkinliği önceden okur.

Süreç (Uygulama Basamakları)

✓ Uygulayıcı, öğrencileri ikişerli gruplara ayırır ve şu açıklamayı yapar:

“Evet çocuklar, bu etkinliğimizde birinize nesli tükenmekte olan hayvanlardan Komodo ejderinin diğerinize de Sumatra kaplanının özelliklerini tanıtan birer çalışma kâğıdı vereceğim. Ardından, bir önceki etkinlikte öğrendiğiniz ve daha önce kullanmadığınız stratejilerden birini seçerek Komodo ejderi ya da Sumatra kaplanının özelliklerini öğrenmek için seçtiğiniz stratejiyi kullanmanızı istiyorum. Daha sonra öğrendiklerinizi eşleştirdiğiniz arkadaşınıza anlatmanızı isteyeceğim.”

Daha sonra ikişerli gruplara ayırdığı öğrencilerden birine **Ek 2. Sumatra Kaplanı Çalışma Kâğıdını** diğerine ise **Ek 3. Komodo Ejderi Çalışma Kâğıdını** verir. Metinlerde yer alan bilgileri strateji kullanarak öğrenmeleri için 10 dk., öğrendiklerini birbirlerine anlatmaları için de 10 dk. süre verilir.

2. “Komodo ejderi ve Sumatra kaplanı Soruları Slaytı” tahtaya yansıtılır. (İlgili dosyaya etkinlik karekodunu okutarak ulaşabilirsiniz.)

Daha sonra her öğrenci, grup arkadaşının çalıştığı metni öğrenip öğrenmediğini tahtaya yansıtılan sorular aracılığıyla değerlendirir.

- Komodo ejderi/Sumatra kaplanı hangi bölgede yaşamaktadır?
- Komodo ejderi/Sumatra kaplanının fiziksel özellikleri (ortalama boyu, kilosunu vb.) nedir?
- Komodo ejderi/Sumatra kaplanı nasıl beslenmektedir?

Uygulayıcı, öğrencilere eşlerinin verdiği her doğru cevap için 1 puan vermesini ve bunları toplamalarını söyler. Toplam puanı yapışkanlı kâğıda yazarak eşlerine vermesini ister. Böylece akran değerlendirmesi yapılmış olur.

3. Öğrencilere, aşağıdaki sorular yöneltilerek etkileşim başlatılır.

- Hangi öğrenme stratejisini seçtiniz ve nasıl uyguladınız?
- Seçtiğiniz bu stratejiyi, yeni öğrenmelerinizde kullanmayı düşünüyor musunuz? Neden?

4. Uygulayıcı, cevapları almasının ardından aşağıdaki gibi bir özetleme yapar.

“Sevgili çocuklar, bu oturumda öğrenmek için önceden kullandıklarınızdan daha farklı ve yeni stratejilerden bahsettik. Yeni stratejiler denemenin faydaları üzerine konuştuk. Daha sonra Komodo ejderi ve Sumatra kaplanının özelliklerini öğrenirken bu yeni öğrenme stratejilerinden birini uygulama fırsatı yakaladınız. Deneyimlerinizi paylaştınız. Bu hafta öğrendiğiniz yeni stratejileri denemeye devam etmenizi ve deneyimlerinizi birazdan dağıtacağım ev ödevi çizelgesine yazmanızı istiyorum. Bir sonraki oturumumuzda bu çizelge üzerine konuşacağız.” Ardından değerlendirme aşamasına geçer.

Değerlendirme

Öğrencilere, renkli yapışkanlı kâğıtlar dağıtılır ve seçip uyguladıkları stratejiye ilişkin aşağıdaki sorular sırayla sorularak cevaplarını yapışkanlı kâğıtlara yazmaları istenir.

- *Kullandığım strateji bilginin aklımda kalmasını sağladı mı?*
- *Stratejiyi uygularken zorlandım mı?*

Öğrencilerin, yapışkanlı kâğıtları “Ne Öğrendim Panosu”na yapıştırmaları istenir. Uygulayıcı, öğrencilerin yazdıklarının empati ile ilişkisinde eksiklik veya yanlışlık varsa öğrencilere geri bildirim vermelidir.

Uygulayıcı, öğrencilere oturumu değerlendirmeleri için 4. Oturum Değerlendirme Forumu’nu dağıtır ve doldurulan formlar öğrencilerden toplanır. Uygulayıcı, öğrencilerin puanlarını inceler, ihtiyaç duyan öğrenciler için hatırlamaya ve pekiştirmeye yönelik etkinlikleri planlar.

Uygulama Ödevi

Uygulayıcı, **Ek 4. Öğrenme Stratejileri Deneme Çizelgesi**’ni dağıtır. Öğrencilerden, hafta boyunca öğrendikleri yeni öğrenme stratejilerini uygulamalarını ve uygulama deneyimlerini Ek 4’e yazmalarını ister.

EK 2. Sumatra Kaplanının Özellikleri

Aşağıdaki metinde Sumatra kaplanının özellikleri anlatılmaktadır. Öğrendiğiniz yeni stratejilerden birini kullanarak Sumatra kaplanının özelliklerini öğrenmeye çalışınız.

“Sumatra kaplanı (*Panthera tigris sumatrae*), kedigiller (*Felidae*) familyasından yeryüzünde var olan en küçük kaplan alt türüdür. Fiziksel özellikleri Erkek bir Sumatra kaplanı, ortalama 234 cm uzunluğunda, 136 kg ağırlığındadır. Ortalama bir dişi birey ise 198 cm uzunluğa ve 91 kg ağırlığa sahiptir. Çizgileri diğer kaplan alt türlerinden daha ince ve basıktır. Ayrıca daha tüylü ve özellikle erkekler daha yeşil bir görünüme sahiptir. Küçük boyutları ve ahenkli çizgileri ormanda rahat hareket edebilmelerini sağlar. Ayak parmaklarının arasında perdeli bir yapı bulunur. Bu yapı genişlediğinde onları kusursuz yüzücülere dönüştürür.

Sumatra kaplanının suda ilerleyen toynaklı hayvanları da avlayabildiği kaydedilmiştir. Beslenme Sumatra kaplanı, genellikle tapir, yaban domuzu, geyik gibi toynaklı hayvanları avlar. Bazen balık ve kuşlar gibi daha küçük hayvanları yediği de olur. Bazen orangutanları avladıkları da olur. Hatta büyük erkekler leopar bile avlarlar. Fakat nadiren bu hayvanlar için zaman harcarlar. Coğrafi dağılım Sumatra kaplanı yalnızca Endonezya'nın batısındaki büyük bir ada olan Sumatra' da yaşar. Alçak veya yüksek ormanlar başta olmak üzere birçok tropik ekosistemde yaşar. Tarım ve çiftçilik nedeniyle yalnızca 400 kadar yaşam alanı kaldı. Fakat bu yerler de yeterince güvenli değil çünkü koruma çabalarına rağmen birçok kaplan öldürülmeye devam etmektedir. Bu hayvana doğada nadir rastlanır ve hayvanat bahçelerine ihracatı da yasaktır.”

EK 3. Komodo Ejderinin Özellikleri

Aşağıdaki metinde Komodo ejderinin özellikleri anlatılmaktadır. Öğrendiğiniz yeni stratejilerden birini kullanarak Komodo ejderinin özelliklerini öğrenmeye çalışınız.

“Komodo ejderi Asya’da yaşayan dünyanın en büyük kertenkele türüdür. Günümüzde yalnız Endonezya’nın bazı adalarında yaşamaktadır. Bu adalar Komodo, Rinca, Flores, Gili Motang ve Padar adalarıdır. Adını yaşadığı adalardan biri olan Komodo’dan alır. Komodo ejderi dünyanın en yırtıcı hayvanlarından biridir. Boyu 3 metreye kadar ulaşabilir. Erkek Komodo ejderleri 90, dişi Komodo ejderleri ise 70 kilografa kadar görülebilir. Yapılan araştırmalara göre Komodo ejderinin 4 milyon yıl kadar önce Avustralya’da da yaşadığı tespit edilmiştir. Kıtalar ayrılırken Komodo ejderinin hareket eden adalar ve toprak parçaları ile günümüzdeki Endonezya topraklarına geldiği sanılmaktadır.

Komodo ejderi yumurtlayarak ürer. Bir seferde 20 civarı yumurta bırakabilir. Ortalama 30 yıl civarında yaşayan Komodo ejderi ilk kez 1910 yılında keşfedilmiş bir türdür. Soyu tükenme tehlikesi altında olan Komodo ejderi koruma altındaki canlılardan biridir. İyi yüzen Komodo ejderleri avlanarak beslenir ve etçildir. Genelde geyik, yaban domuzu gibi canlılar ile beslenir. Ancak manda gibi büyük hayvanları da avladığı görülmüştür.”

EK 4. Öğrenme Stratejilerini Deneme Çizelgesi

Bir hafta boyunca yeni öğrenme stratejilerini kullanarak yaşadığınız öğrenme deneyimlerinizi aşağıdaki tabloya yazınız.

Üzerinde çalıştığım konu	Kullandığım öğrenme stratejisi	Ne öğrendim?	Ne kadar zamanda öğrendim?	Öğrenme stratejisini nasıl uyguladım?	Bu strateji ile ilgili neler düşünüyorum?

4. OTURUM DEĞERLENDİRME FORMU

Sevgili öğrenciler;

Bu form, Öz Düzenleme Psikoeğitim Programı kapsamında sınıfta uygulanan etkinlikleri değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Anket formunu cevaplarken her maddenin karşısında yer alan **"Evet"**, **"Kararsızım"**, **"Hayır"**, ifadelerinden size en uygun seçeneğin altındaki parantezin içine (X) işareti koyunuz. Unutmayınız ki, bu bir sınav değildir ve sonuçta sizlere derslerinizi etkileyecek herhangi bir not veya puan verilmeyecektir. Bu nedenle sizlerden sorulara içtenlikle cevap vermeniz beklenmektedir. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Etkinlikler: 1. Yeni Stratejilerim
2. Yeni Stratejilerimi Kullanıyorum

İfadeler	Evet	Kararsızım	Hayır
1. Oturumda yer alan etkinlikleri beğendim.	()	()	()
2. Etkinliklerdeki çalışmalara keyifle katıldım.	()	()	()
3. Etkinliklerin benim için faydalı olduğunu düşünüyorum.	()	()	()
4. Benzer etkinliklere katılmak isterim.	()	()	()
5. Etkinlikler, yeni öğrenme stratejileri öğrenme becerilerime katkı sağladı.	()	()	()
6. Etkinlikler, yeni öğrenme stratejileri denemeyi istememe katkı sağladı.	()	()	()
7. Etkinlikler, kendime uygun öğrenme stratejileri seçmeme katkı sağladı.	()	()	()
8. Etkinlikler, kendime uygun öğrenme stratejilerini deneme- me olarak sağladı.	()	()	()

Etkinliğin daha verimli olması için
..... tavsiye ederim.

KAYNAKÇA

- Aydoğan, G. (2021, Temmuz). Komodo ejderi hakkında bilmeniz gerekenler. Bilim Cini. <https://www.bilimcini.com/komodo-ejderi-hakkinda-bilmeniz-gerekenler/>
- Hewitt, D. (2008). Understanding effective learning: strategies for the classroom. McGraw-Hill Education.
- Schmeck, R. (1988), Learning strategies and learning styles. Springer Science and Business Media LLC.
- Hewitt, D. (2008). Understanding effective learning: strategies for the classroom. McGraw-Hill Education.

ETKİNLİK 1

Etkinlikle ilgili
tüm materyallere
ulaşmak için
karekodu okutunuz.

Etkinlik Adı: Kendini İzle

Kazanımlar:

1. Kullandığı öğrenme stratejilerini kendi kişisel özelliklerine uygunluğu açısından değerlendirir.
2. Seçtiği öğrenme stratejisini konuya uygunluğu açısından değerlendirir.

Süre: 40 dk.

Kullanılacak Araç Gereçler:

- Kalem (Öğrenci sayısı kadar)
- Bilgisayar, projeksiyon/akıllı tahta

Ek 1. Kişisel Özellikler Listesi (Öğrenci sayısı kadar)

Ek 2. Tekerlemeler Formu (Öğrenci sayısı kadar)

Ek 3. Strateji Kontrol Listesi (Öğrenci sayısı kadar)

Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık

✓ Uygulayıcı, etkinlik için uygun ortamı, araç gereçleri eksiksiz olarak hazırlar. Yönergeye hâkim olmak için etkinliği önceden okur.

Süreç (Uygulama Basamakları)

1. Uygulayıcı, bir önceki haftanın oturum değerlendirme formunun verilerine dayanarak edinilmeyen kazanım/kazanımlar varsa kısaca değindikten sonra oturuma başlar. Uygulayıcı:

“Merhaba sevgili arkadaşlar! Geçen haftaki oturumumuzda yeni öğrenme stratejilerinden bahsettik. Sumatra kaplanının ve Komodo ejderinin özelliklerini, yeni öğrenme stratejilerini kullanarak öğrendiniz. Ev ödevi olarak yeni stratejileri kullanmanızı ve deneyimlerinizi size verdiğim forma yazmanızı kararlaştırmıştık. Neler yazdığınızı çok merak ediyorum, şimdi isterseniz bunları paylaşalım.” der ve paylaşımları alır.

2. Uygulayıcı:

“Şimdi sizlerle, kişisel özellikleriniz ile kullandığınız öğrenme stratejilerinin ne kadar uyumlu olduğunu fark etmeniz için bir etkinlik yapacağız. Öncelikle, sizlere bazı kişisel özelliklerin bulunduğu bir form dağıtacağım ve kendinize uygun olduğunu düşündüklerinizi işaretlemenizi isteyeceğim. Eğer kendinizde var olduğunu düşündüğünüz ancak formda bulunmayan bir ya da birden fazla kişisel özellik varsa formun sonundaki boşluklara bu özellikleri ekleyebilirsiniz.” der ve **Ek 1. Kişisel Özellikler Listesi**'ni öğrencilere dağıtır.

3. Tüm öğrenciler formu tamamladıktan sonra uygulayıcı, öğrencileri 3 veya 4'erli gruplara ayırır:

“Etkinliğimizin bu aşamasında sizlerden, ev ödevinizde kullandığınız stratejiler ile formda işaretlediğiniz kişisel özelliklerinizin uygun olup olmadığını düşünmenizi ve grup arkadaşlarınızla bu konuda tartışmanızı istiyorum. Örneğin eğer sabırlı olduğunuzu düşünüyorsanız zihin haritası stratejisi sizin için uygun bir strateji olabilir. Çünkü zihin haritası stratejisi, kavramlar ve çizimler içerdiğinden dolayı zaman gerektirir. Sabırlı olan kişiler, zihin haritası stratejisi ile etkin bir şekilde öğrenebilir.” der.

4. Uygulayıcı:

“Kullandığımız öğrenme stratejilerinin kişisel özelliklerimize uygunluğunu değerlendirdik. Şimdi yapacağımız etkinlikte ise kullandığımız öğrenme stratejisini konuya uygunluğu açısından değerlendireceğiz. Öncelikle sizlere bir form dağıtacağım. Bu formda üç farklı tekerleme bulunuyor.” der.

Ardından **Ek 2. Tekerlemeler Formu’nu ve Ek 3. Strateji Kontrol Listesi’ni** öğrencilere dağıtır ve öğrencilere:

“Bu tekerlemelerin her birinin yanında, o tekerlemeyi öğrenirken kullanmanız gereken öğrenme stratejisi yer alıyor. Bu stratejinin tekerlemeyi öğrenmek için uygunluğunu 1 ile 3 arasında puanlamanız gerekiyor. Aynı zamanda tekerlemeleri öğrenirken kullandığınız strateji ile ilgili izlemeniz gereken adımları Strateji Kontrol Listesi’ne işaretlemenizi istiyorum.” der ve tüm öğrenciler formu doldurduktan sonra paylaşımları alır.

Değerlendirme

• *Sizce bir öğrenme stratejisi, herkes için aynı derecede etkili olabilir mi? Neden?*

• *Sizce bir öğrenme stratejisi, her konuyu öğrenirken aynı derecede etkili olabilir mi? Neden?*

Soruları öğrencilere yöneltilir. Kullanacağımız stratejilerin kişisel özelliklerimize ve öğrendiğimiz konuya göre değişebileceği vurgulanarak etkinlik sonlandırılır.

EK 1. Kişisel Özellikler Listesi

KİŞİSEL ÖZELLİKLER LİSTESİ	
<i>Aşağıda yer alan kişisel özelliklerden, kendinizde var olduğunu düşündüklerinizi (X) işareti ile belirtiniz.</i>	
Sabırlı	
Hızlı öğrenen	
Mükemmeliyetçi	
Sosyal	
Dikkatli	
Ayrıntıcı	
Eğlenceli	
Planlı	
Mizah duygusu gelişmiş	
Empatik	
Yaratıcı	
Meraklı	
İyi bir gözlemci	
Sorgulayan	
.....
.....
.....
.....
.....

EK 2. Tekerlemeler Formu

Aşağıdaki tekerlemeleri, belirtilen öğrenme stratejilerini kullanarak öğrenmeye çalışınız. Her tekerlemeyi öğrendikten sonra kullandığınız stratejinin uygunluğunu 1 ile 3 arasında puanlayınız.

1. Aşağıdaki tekerlemeyi Zihin Haritası Stratejisini kullanarak öğrenmeye çalışınız. “Haklı, Hakkı’nın hakkını yemiş. Hakkı, Haklı’dan hakkını istemiş. Haklı, Hakkı’ya hakkını vermeyince Haklı da Hakkı’nın hakkından gelmiş.”

Kullandığım stratejinin uygunluğu:

2. Aşağıdaki tekerlemeyi **Analoji Stratejisini** kullanarak öğrenmeye çalışınız. “Uykucu Ülkü, ucu tüllü üç örtüyü ütülle ütileyip de mi üstüne örtünmeli, üç örtünün ucunu tülleyip ütileyip de mi üstüne örtünmeli?”

Kullandığım stratejinin uygunluğu:

3. Aşağıdaki tekerlemeyi **Mizahı Kullanma Stratejisini** kullanarak öğrenmeye çalışınız.

“Paşa tasıyla taşa taşa beş tas has üzüm hoşafı. Paşanın tasası taşanın masası pas tutmaz şaşılır makası.”

Kullandığım stratejinin uygunluğu:

EK 3. Strateji Kontrol Listesi

Aşağıda, stratejileri kullanırken izlenecek aşamalar bulunmaktadır. İlgili stratejiyi kullanırken yerine getirdiğiniz her aşamanın karşısına tik atınız.

Zihin Haritası Stratejisi Adımları

1. A4 kâğıdını enlemesine tut.	
2. Renkli kalemleri hazırla.	
3. Tekerlemeyi kâğıdın ortasına yaz.	
4. Tekerlemedeki önemli kavramları belirle.	
5. Kavramları en önemli olandan başlayarak sırala.	
6. Tekerlemeden dallar çıkararak kavramları saat yönünde önem sırasına göre dalların üzerine yaz.	
7. Dallarda yazan kavramların yanına sana çağrıştırdığı resim ya da semboller çiz.	

Analoji Stratejisi

1. Tekerlemeyi neye benzetebileceğini düşün.	
2. Tekerleme ile benzettiğin şeyin ortak yönlerini belirle.	
3. Tekerleme ile benzettiğin şeyin farklı yönlerini düşün.	
4. Sonuçları yaz veya çiz.	

Mizahı Kullanma Stratejisi

1. Taklit edeceğin komik karaktere karar ver.	
2. Karakterin ses tonu ve konuşma şekli ile tekerlemeyi seslendir.	
3. Aklında kalanları söyle veya yaz.	

Etkinlikle ilgili
tüm materyallere
ulaşmak için
karekodu okutunuz.

Etkinlik Adı: Bilişsel Esneklik

Kazanımlar:

3. Seçtiği öğrenme stratejisinin uygun olmadığını fark ettiğinde başka öğrenme stratejileri kullanması gerektiğini kavrar.

Süre: 40 dk.

Kullanılacak Araç Gereçler:

Kalem (Öğrenci sayısı kadar)
Bilgisayar, projeksiyon/akıllı tahta

Ek 4. Bilsu ve Bilcan'ın Öyküsü

Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık

✓ Uygulayıcı, etkinlik için uygun ortamı, araç gereçleri eksiksiz olarak hazırlar. Yönergeye hâkim olmak için etkinliği önceden okur.

Süreç (Uygulama Basamakları)

1. Uygulayıcı;

“Merhaba arkadaşlar, şimdi sizlere Bilsu ve Bilcan’la ilgili kısa bir öykü okuyacağım. Daha sonra bu öykü üzerinde konuşacağız.” der. Ardından Ek 4’teki öyküyü okur.

2. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir.

- Sizce Bilcan’ın kullandığı öğrenme stratejisi neden işe yaramamış olabilir?
- Bilcan, kullandığı stratejinin uygun olmadığını gördüğünde, Bilsu’nun da önerisi üzerine nasıl bir yol izledi?
- Peki, bizler de kullandığımız öğrenme stratejisinin uygun olmadığını fark ettiğimizde neler yapabiliriz?”

3. Gönüllü öğrencilerden alınan cevaplardan sonra uygulayıcı:

“Sizlerin de söylediği gibi kullandığımız öğrenme stratejisi her zaman; kişisel özelliklerimize ya da öğrendiğimiz konuya uygun olmayabilir. Kullandığımız öğrenme stratejisinin uygun olmadığını fark ettiğimizde ise yeni bir strateji deneyebiliriz. Bu süreci, bir anahtarlık içinden, kapıyı açan doğru anahtarları bulmak için tüm anahtarları denemek gibi düşünebiliriz. Unutmamalıyız ki doğru anahtar her zaman tek olmayabilir. Buna benzer şekilde, uygun stratejileri buluncaya kadar farklı öğrenme stratejilerini denemeye devam edebiliriz. Kişisel özelliklerimize ve öğreneceğimiz konuya uygun farklı öğrenme stratejileri mutlaka vardır.” der.

4. Uygulayıcı:

“Bugün kullandığımız öğrenme stratejilerinin Kişisel Özellikler Listesi ve Terkerlemeler aracılığıyla kişisel özelliklerimize ve öğrendiğimiz konuya göre uygunluklarını değerlendirdik. Uygun olmayan strateji kullandığımızı fark ettiğimizde ise Bilcan’ın yaptığı gibi başka stratejiler deneyebileceğimizi ve uygun stratejiyi bulabileceğimizi konuştuk.” der ve değerlendirme aşamasına geçer.

Değerlendirme

“Kullandığımız öğrenme stratejisi işe yaramadığında başka bir strateji kullanmanın faydaları sizce neler olabilir?” sorusu öğrencilere yöneltilir. Alınan

yanıtlar doğrultusunda seilen renme stratejisinin uygun olmadığı fark edildiğinde farklı bir strateji denemenin nemi ifade edilerek oturum sonlandırılır.

Uygulayıcı, rencilere oturumu değerlendirmeleri iin 5. Oturum Değerlendirme Forumu’nu dağıtır ve doldurulan formlar rencilerden toplanır. Uygulayıcı, rencilerin puanlarını inceler, ihtiya duyan renciler iin hatırlamaya ve pekiştirmeye ynelik etkinlikleri planlar.

EK 4. Bilsu ve Bilcan

Akşam yemeği vakti geldiğinde Bilcan henüz odasından çıkmamıştı. Bilsu, masanın başında biraz beledikten sonra gemi içi haberleşme ağını kullanarak arkadaşını sofraya çağırdı. Bilcan derslere dalmış, yemek vakti geldiğinin farkına bile varmamıştı. Yemek esnasında arkadaşının düşünceli olduğunu fark eden Bilsu:

– Hayırdır canın bir şeye mi sıkınsın? Yemeğini de bitirmedin, diye sordu.

Bilcan derin bir “off” çekti:

– Dünden beri parçacık fiziği çalışıyorum ama konuları bir türlü anlayamadım. Metinleri tekrar tekrar okudum, notlar aldım, hatta özet çıkarmayı bile denedim. Ne yaparsam yapayım işe yaramıyor.

Bilsu gülümseyerek:

– Belki farklı bir strateji denemelisin. Hatırlıyor musun astronomi dersinde takımyıldızları öğrenmekte ne kadar zorlanmıştım. Sonra seninle Antik Yunan efsaneleriyle ilgili bir araştırma yapmıştık. O araştırmadan sonra takımyıldızlarıyla ilgili bir hikâye oluşturdum. Örneğin ‘Avcı, köpeklerini de alıp tavşan avlamaya gitti, yerdeki boğa pisliğine bastığında ayakkabıları kirlendi ve nehre temizlenmeye gitti.’ gibi. Bu sayede artık takımyıldızları isimlerini unutmuyorum. Eğer kullandığın yöntem işe yaramıyorsa yenisini deneyebilirsin.

Bilcan yerinden kalktı, heyecanla Bilsu’ ya dönüp:

– Tabii yaaa, ben bunu neden daha önce düşünemedim. Atom altı parçacıklarla ilgili 3 boyutlu bir görsel tasarlayabilirim. Bu sefer başaracağıma eminim, dedi.

O akşam tasarımını tamamlayan Bilcan ertesi sabah derste konuyu, hazırladığı görsel üzerinden tüm arkadaşlarına anlattı.

4. OTURUM DEĞERLENDİRME FORMU

Sevgili öğrenciler;

Bu form, Öz Düzenleme Psikoeğitim Programı kapsamında sınıfta uygulanan etkinlikleri değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Anket formunu cevaplarken her maddenin karşısında yer alan "**Evet**", "**Kararsızım**", "**Hayır**", ifadelerinden size en uygun seçeneğin altındaki parantezin içine (X) işareti koyunuz. Unutmayınız ki, bu bir sınav değildir ve sonuçta sizlere derslerinizi etkileyecek herhangi bir not veya puan verilmeyecektir. Bu nedenle sizlerden sorulara içtenlikle cevap vermeniz beklenmektedir. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Etkinlikler: 1. Kendini İzle
2. Bilişsel Esneklik

İfadeler	Evet	Kararsızım	Hayır
1. Oturumda yer alan etkinlikleri beğendim.	()	()	()
2. Etkinliklerdeki çalışmalara keyifle katıldım.	()	()	()
3. Etkinliklerin benim için faydalı olduğunu düşünüyorum.	()	()	()
4. Benzer etkinliklere katılmak isterim.	()	()	()
5. Etkinlikler, kullandığım öğrenme stratejilerinin kişisel özelliklerimle uyumlu olup olmadığını fark etmemi sağladı.	()	()	()
6. Etkinlikler, seçtiğim öğrenme stratejilerinin öğrendiğim konuya uygun olup olmadığını fark etmemi sağladı.	()	()	()
7. Etkinlikler, seçtiğim öğrenme stratejisinin uygun olmadığını fark ettiğimde başka bir strateji denemem gerektiğini anlamamı sağladı.	()	()	()

Etkinliğin daha verimli olması için
..... tavsiye ederim.

KAYNAKÇA

- Bacanlı, H., İlhan, T., ve Aslan, S. (2009). Beş Faktör Kuramına Dayalı Bir Kişilik Ölçeğinin Geliştirilmesi: Sıfatlara Dayalı Kişilik Testi (SDKT). *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 261-279.
- Demirci-Güler, M. P. (2007). Fen Öğretiminde Kullanılan Analogiler, Analoji Kullanımının Öğrenci Başarısı, Tutumu Ve Bilginin Kalıcılığına Etkisinin Araştırılması. *Yayımlanmamış doktora tezi*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yılmaz, D. (2015). *Üstün Yetenekliler İçin Psikolojik Danışma ve Rehberlik Uygulamaları*. Nobel Yayınları.

ETKİNLİK
1

Etkinlikle ilgili
tüm materyallere
ulaşmak için
karekodu okutunuz.

Etkinlik Adı: Benim Yolum

Kazanımlar:

1. Daha önce kullandığı öğrenme stratejileri ile yeni öğrendiği stratejileri karşılaştırır.

Süre: 40 dk.

Kullanılacak Araç Gereçler:

- Kalem (Öğrenci sayısı kadar)
- Bilgisayar, projeksiyon/akıllı tahta

Ek 1. Çalışma Metni “Bilinçli Farkındalık”

Ek 2. Öğrenme Stratejileri Formu (Grup sayısı kadar)

Ek 3. Örnek Durum Formu (Öğrenci sayısı kadar)

Ek 4. Stratejilerim Formu (Öğrenci sayısı kadar)

Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık

✓ Uygulayıcı, etkinlik için uygun ortamı, araç gereçleri eksiksiz olarak hazırlar. Yönergeye hâkim olmak için etkinliği önceden okur.

Süreç (Uygulama Basamakları)

1. Uygulayıcı, bir önceki haftanın oturum değerlendirme formunun verilerine dayanarak edinilmeyen kazanım/kazanımlar varsa kısaca değindikten sonra oturuma başlar. Uygulayıcı:

“Merhaba arkadaşlar, bir önceki etkinliğimizde ders çalışırken kullanabileceğimiz yeni stratejilerin neler olabileceğini ve bu stratejilerin bize uygun olup olmadığını nasıl değerlendirebileceğimizi öğrenmiştik. Bu etkinliğimizde ise daha önce kullandığımız stratejiler ile yeni öğrendiğimiz stratejileri nasıl karşılaştırebileceğimizi öğreneceğiz.” diyerek etkinliğe giriş yapar.

2. Öğrenciler, kura yöntemi ile A ve B olarak eşleştirilir. **Ek 1. Bilinçli Farkındalık** çalışma metni bütün öğrencilere dağıtılır. A grubundaki öğrencilerin daha önce kullanılan öğrenme stratejilerinden altını çizme stratejisi ile, B grubundakilerin ise yeni öğrenilen zihin haritası stratejisi ile metindeki bilgiyi öğrenmeleri istenir. Daha sonra A grubundaki öğrenciler, öğrenirken fark ettikleri avantajlı yönleri B grubundaki öğrencilere aktarır, aynı şekilde B grubundaki öğrenciler de öğrenirken fark ettikleri avantajlı yönleri A grubundaki öğrencilere aktarır. Son olarak stratejilerin avantajlı yönleri büyük grupta tartışılır.

3. Uygulayıcı:

“Hepimizin öğrenirken kullandığı farklı stratejiler var, daha önce kullandığımız stratejilerin öğrenmemizi kolaylaştıran birçok yönü bulunmaktadır. Yeni öğrendiğimiz stratejiler ile daha önce kullandığımız stratejileri karşılaştırarak uygun stratejileri bulmak, öğrenmelerimizi önemli ölçüde kolaylaştırır.” der.

4. Öğrenciler 3'erli veya 4'erli gruplara ayrılır. Daha sonra **Ek 2. Öğrenme Stratejileri** Formu gruplara dağıtılır. Öğrencilerden, formda yer alan mevcut örneklerden hareket ederek daha önceden kullandığı öğrenme stratejileri ile yeni öğrendiği stratejilerin neler olduğunu ve bunların kendileri açısından faydalı yönlerini tartışmaları istenir.

5. **Ek 3. Örnek Durum Formu ve Ek 4. Stratejilerim Formu** öğrencilere dağıtılır. Öğrencilerden, önce Ek 3'te yer alan örnek durumlar doğrultusunda hangi stratejileri kullandıklarını daha sonra da örnek durumları avantajlı ve dezavantajlı yönlerini Ek 4 Stratejilerim Formuna yazmaları istenir. Gönüllü olan öğrencilerden, Ek 4'te yer alan daha önce kullandığı öğrenme stratejileriyle yeni öğrenme stratejilerinin avantajlı ve dezavantajlı yönlerini paylaşmaları istenerek grup etkileşimi başlatılır.

Değerlendirme

Öğrenme konularına göre farklı stratejiler kullanmak neden önemlidir? Sorusu öğrencilere yöneltilir. Öğrencilerden alınan yanıtlar doğrultusunda gerektiğinde daha önce bildiği stratejileri gerektiğinde ise yeni öğrendiği stratejileri kullanmanın avantajları kısaca açıklanarak etkinlik sonlandırılır. Öğrenme stratejileri formunda yazılan bilgilerde eksik ya da yanlışlık var ise giderilmeye yönelik planlama yapar.

EK 1. Bilinçli Farkındalık

“Bilinçli farkındalık kavramı, dikkatimizi yaşadığımız ana vermek ve o anda olanları şefkatle ve yargılamadan kabul edebilmek anlamına gelmektedir. Bilinçli farkındalığın iki temel boyutu vardır; bunlardan biri o an içinde olanları fark etmek, ikincisi ise bu fark ettiklerimizi karşılama biçimimizdir.

Konu ile ilgili ilk çalışmaları Prof. Dr. Jon Kabat Zinn, MIT (Massachusetts Institute of Technology) Üniversitesinde gerçekleştirmiştir. Prof. Dr. Jon Kabat Zinn, Bilinçli Farkındalık Temelli Stres Azaltma Programı oluşturmuştur. Bu program, fiziksel ya da zihinsel birtakım şikâyetleri olan farklı özelliklerdeki hastalara uygulanmaktadır. Günlük yaşamdaki stres, kaygı, öfke gibi bazı duyguları düzenleyebilme ve iyilik hâlini sağlamak için kullanılmaktadır.

Massachusetts General Hospitalda ve Harvard Üniversitesinde yapılan bir çalışmada, fMRI beyin görüntüleme teknolojisi ile 8 haftalık bir Bilinçli Farkındalık Temelli Stres Azaltma Programı'ndan sonra beyinde öğrenme ve hafıza, duygu düzenlemesi ve bakış açısı ile ilgili bölgelerin kalınlaştığı; aynı zamanda beyinde algılanan tehditleri değerlendirme ve tepki vermeden sorumlu olan amigdalanın daha ince olduğu bulunmuştur. Bu inceleme derecesinin aslında algılanan stresi azalttığı gözlemlenmiştir.

Beynin yönetim merkezi olan prefrontal korteksin, sağ ve sol kısımları duyguları farklı şekillerde düzenlemektedir. Sol prefrontal korteks, korkuyu ve endişeyi azaltma özelliği ile duygusal zorluklara karşı dayanıklı olmakla eşleştirilmiştir. Dayanıklı kişilerin sol prefrontal kortekslerindeki aktivasyon oranı daha yüksektir ve Bilinçli Farkındalık Temelli Stres Azaltma Programı'na katılan kişilerin beyinlerindeki aktivasyon oranının sağdan sola doğru bir değişim gösterdiği gözlemlenmiştir.

Bilinçli farkındalığın dikkat ve beyin fonksiyonları üzerindeki etkileriyle ilgili pek çok çalışma yapılmıştır. Özellikle amigdala bölümü üzerindeki etkisi. Nöronlardan oluşan badem şeklindeki amigdala, duygusal hafıza ve duyguların tepkilerin oluşmasında önemlidir. Özellikle de algılamayla ilgili bir bölgedir, bu nedenle çok önemlidir. Bilinçli farkındalık düzeyinin artması, amigdala üzerinde olumlu bir etkiye sahiptir.

Bilinçli farkındalık uygulamaları, çeşitli sağlık nedenlerinden dolayı özellikle biyolojik kaynaklı ağrısı olan kişilerde destekleyici olarak da kullanılmaktadır. Kalp rahatsızlığı, diyabet, migren vb. hastalıklarda vb. hastalıklar ve bu hastalıklardan dolayı oluşan endişe, stres, depresyon, sinirlilik, uykusuzluk gibi belirtileri azalttığı da bilimsel araştırma sonuçları ile ortaya konmuştur.” (Atalay, 2020).

EK 2. Öğrenme Stratejileri Formu

*Sevgili Öğrenciler,
Aşağıda öğrenme stratejileri ile bunların avantajlı yönlerine ilişkin örnekler yer almaktadır. Bu örneklerden hareket ederek daha önceden kullandığınız öğrenme stratejileri ile yeni öğrendiğiniz stratejilerin neler olduğunu ve bunların sizler açısından faydalı yönlerini tartışarak boş alanları doldurunuz.*

ÖNCE DEN KULLANDIĞI STRATEJİLER

Stratejiler	Avantajlı Yönleri
Yazarak çalışırım.	Bana zaman kazandırır.
Okuyarak çalışırım.	Hatırlamamı kolaylaştırır
Okuduklarımın özetini çıkartırım.
Bir başkasına anlatırım.
Okurken altını çizerek çalışırım.
Öğrendiğim konular ile ilgili videolar izlerim.
Problemlerin başka çözüm yolları olup olmadığını araştırırım.
Okuduklarımdan önemli yerleri kitabın kenarına not alırım.
.....
.....
.....
.....

YENİ ÖĞRENDİĞİ STRATEJİLER

Stratejiler	Avantajlı Yönleri
Öğreneceğim konularla ilgili zihin haritası oluştururum.
Öğreneceğim konuları bir spiker tarafından sunulacak bir haber gibi hazırlar ve sunarım.
Öğreneceğim konuyu parçalara bölerim.
Öğreneceğim konuları bildiğim komik karakterlerin rolüne girerek seslendiririm.
Bir konuyu öğrenip öğrenmediğimi anlamak için kendime sorular sorarım ya da sınav hazırlarım.
Öğreneceğim konuları daha önceden bildiğim şeylere benzetirim.
.....
.....

EK 3. Örnek Durum Formu

*Sevgili Öğrenciler,
Aşağıda yer alan örnek durumları inceleyiniz ve örnek durumlar doğrultusunda hangi stratejileri kullandığınızı grup olarak tartışınız. Daha sonra formdaki boş alanlara bireysel olarak hangi stratejileri kullandığınızı yazınız.*

Örnek Durum 1	Matematik dersinde yeni bir konuya çalışırken stratejilerini kullanırım.
Örnek Durum 2	Matematik dersinde problem çözerken stratejilerini kullanırım.
Örnek Durum 3	Türkçe dersinde okuma parçasını çalışırken stratejilerini kullanırım.
Örnek Durum 4	Türkçe dersinde alıştırma yaparken stratejilerini kullanırım.
Örnek Durum 5	Fen bilgisi dersinde proje çalışırken stratejilerini kullanırım.
Örnek Durum 6	Sosyal bilgiler dersinde yeni bir konuya çalışırken stratejilerini kullanırım.
Örnek Durum 7	Müzik dersine şarkı öğrenirken stratejilerini kullanırım.
Örnek Durum 8	Yabancı dil dersinde yeni kelimeler öğrenirken stratejilerini kullanırım.

EK 4. Stratejilerim Formu

*Sevgili Öğrenciler,
Örnek Durum Formunda yer alan örneklerden yararlanarak kullandığınız öğrenme stratejilerinin avantajlı ve dezavantajlı yönlerini form üzerine yazınız.*

Kullandığım Stratejiler	Avantajlı Yönleri	Dezavantajlı Yönleri
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Etkinlikle ilgili tüm materyallere ulaşmak için karekodu okutunuz.

Etkinlik Adı: Alet Çantam

Kazanımlar:

2. Daha önce kullandığı öğrenme stratejileriyle yeni öğrendiği öğrenme stratejilerini bütünleştirir.
3. Bütünleştirdiği öğrenme stratejilerini öğreneceği yeni konulara uyarlar.

Süre: 40 dk.

Kullanılacak Araç Gereçler:

- Kalem (Öğrenci sayısı kadar)
- Bilgisayar, projeksiyon/akıllı tahta
- Alet Çantası (Çanta şeklinde kutu, her gruba en az 3'er adet- eski stratejiler alet çantası, *yeni stratejiler alet çantası*, *grup stratejileri alet çantası* olacak şekilde- ihtiyaç hâlinde alet çantası yerine boş maske, mendil vb. kutular da kullanılabilir.)

Ek 5. Örnek Olay,

Ek 6. Strateji Kartları (Her gruba 12 adet strateji kartından oluşan bir set)

Ek 7. Örnek durum kartları

Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık

✓ Uygulayıcı, etkinlik için uygun ortamı, araç gereçleri eksiksiz olarak hazırlar. Yönergeye hâkim olmak için etkinliği önceden okur.

✓ Alet çantaları hazırlanırken 1.2.3.4.5. ve 6. strateji kartları eski strateji alet çantasına 7.8.9.10.11. ve 12. strateji kartları ise yeni strateji alet çantasına konur.

Süreç (Uygulama Basamakları)

1. Uygulayıcı:

“Merhaba arkadaşlar, bir önceki etkinliğimizde eski öğrenme stratejileriyle yeni öğrenme stratejilerini karşılaştırmanın bizim için ne kadar önemli olduğunu öğrenmiştik. Bu etkinliğimizde ise daha önce kullandığımız stratejiler ile yeni öğrendiğimiz stratejileri nasıl birleştirebileceğimizi ve yeni konuları öğrenirken bunları nasıl kullanabileceğimizi öğreneceğiz.” diyerek etkinliğe giriş yapar.

2. Ek 1. Örnek Olay öğrencilere okunur. Daha önce kullandığımız öğrenme stratejileriyle yeni öğrendiği öğrenme stratejilerini bütünleştirmenin öğrenmeyi kolaylaştırdığı vurgulanır.

3. Öğrenciler, 3'erli veya 4'erli gruplara ayrılır. Her gruba eski strateji alet çantası, yeni strateji alet çantası ve grup strateji alet çantası olmak üzere 3'er adet alet çantası verilir.

Örnek durum kartları uygulayıcı tarafından rastgele çekilerek okunur.

Gruplardan her bir örnek durum için kullanacakları stratejileri, birer tane eski strateji alet çantasından ve birer tane de yeni strateji alet çantasından seçerek grup strateji alet çantasına koymaları istenir. Böylece eski ve yeni stratejileri bütünleştirmiş olurlar. Örneğin, mizahı kullanarak özet çıkarmak ya da analogi kullanarak birine anlatmak gibi. Kullanmayacakları strateji kartlarını ise ayırmaları söylenir.

Uygulama, 5 örnek durum kartı kullanılarak devam eder. Öğrencilerden, eski ve yeni strateji alet çantasındaki strateji kartlarını inceleyerek gruba ilişkin alet çantasını oluşturmaları istenir (Grupların aynı stratejiyi birden fazla örnek durumda kullanmak istemeleri durumunda, uygulayıcı grup strateji alet çantasında kartın zaten mevcut olduğunu ifade edebilir.). Gruplar hangi stratejileri nasıl birleştirdiklerini diğer öğrencilere anlatırlar.

4. Uygulayıcı:

“Sevgili öğrenciler, alet çantası etkinliğimizde sizlerin de gördüğü gibi önceden kullanmakta olduğumuz ve yeni öğrendiğimiz öğrenme stratejilerini bir ara-

da kullanabiliriz. Bu durum daha etkili öğrenmemize katkı sağlayabilir.” diyerek etkinlik sonlandırır.

Değerlendirme

“Öğrenme sürecinde farklı stratejileri bir arada kullanmak neden önemlidir?” sorusu öğrencilere yöneltilir. Öğrencilerden alınan yanıtlar doğrultusunda öğrenme konularına göre farklı stratejileri bir arada kullanmanın öğrenmeyi kolaylaştırdığı ifade edilir. Uygulayıcı, öğrencilere oturumu değerlendirmeleri için oturum değerlendirme forumunu dağıtır ve doldurulan formlar öğrencilerden toplanır. Uygulayıcı, öğrencilerin puanlarını inceler, ihtiyaç duyan öğrenciler için hatırlamaya ve pekiştirmeye yönelik etkinlikleri planlar.

Uygulama Ödevi

Uygulayıcı, aşağıdaki açıklamayı öğrencilere yapar:

“Sevgili öğrenciler, öz düzenleme psikoeğitim programında öğrendiklerinizi son oturumda arkadaşlarınıza sunmanızı istiyorum Bunu afiş, poster, şiir, hikâye, beste, drama veya dilediğiniz herhangi bir yöntemle yapabilirsiniz. Sizden malzemelerinizi önceden hazırlayarak gelecek hafta buraya sunuma hazır hâlde materyallerinizle gelmenizi istiyorum.”

EK 5. Örnek Olay

Bilsu'nun fen bilgisi dersi için sunum hazırlaması gerekiyordu, astronomiye ilgi duyduğu için sunumunu uzay çalışmaları üzerine yapmaya karar verdi. Bilsu sunumunu hazırlarken önce bildiği stratejileri kullandı. Konuları okuyup önemli yerlerin altını çizdi. Ardından özet çıkardı. Son olarak özetle ilgili görseller bulup sunumuna ekledi.

Sunumunun daha etkili olabilmesi için öğrendiği yeni stratejileri de kullanmaya karar verdi. Ana tema olan “uzay çalışmaları” kavramını kâğıdın ortasına yazdı. Konu ile ilgili diğer önemli kavramları ana temadan dallar çıkartılarak bu dalların üzerine çizdi. Böylece zihin haritası çıkarma yöntemini de kullandı ve sunumunu tamamladı. Bunun sonucunda Bilsu daha önce kullandığı stratejiler ile yeni öğrendiği stratejileri bütünleştirmiş oldu.

ALET ÇANTALARI

EK 6. Strateji Kartları

STRATEJİ KARTLARI

STRATEJİ KARTI
1

Altını Çizerek
Çalışma

STRATEJİ KARTI
2

Özet Çıkarma

STRATEJİ KARTI
3

Yazarak Çalışma

STRATEJİ KARTI
4

Video İzleme

STRATEJİ KARTI
5

Başkasına
Anlatma

STRATEJİ KARTI
6

Ezberleme

STRATEJİ KARTI
7

Zihin Haritası

STRATEJİ KARTI
8

Mizahı Kullanma

STRATEJİ KARTI
9

Analoji

STRATEJİ KARTI
10

Parçalara Bölme

STRATEJİ KARTI
11

Haber Metni
Hazırlama

STRATEJİ KARTI
12

Kendine Soru
Sorma

EK 7. Örnek Durum Kartları

ÖRNEK DURUM KARTLARI

ÖRNEK DURUM KARTI

1

Matematik dersinde doğal sayılar konusu ile ilgili problemleri çözerken

ÖRNEK DURUM KARTI

2

Türkçe dersinde parçada anlam konusu ile ilgili bir okuma parçasını çalışırken

ÖRNEK DURUM KARTI

3

Fen bilimleri dersinde güneş dünya ve ay konusu ile ilgili alıştırma yaparken

ÖRNEK DURUM KARTI

4

Sosyal bilgiler dersinde birey ve toplum konusu ile ilgili araştırma yaparken

ÖRNEK DURUM KARTI

5

İngilizce dersinde benim şehrim konusu ile ilgili yeni kelimeleri çalışırken

4. OTURUM DEĞERLENDİRME FORMU

Sevgili öğrenciler;

Bu form Öz Düzenleme Psiko eğitim Programı kapsamında sınıfta uygulanan etkinlikleri değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Anket formunu cevaplarken her maddenin karşısında yer alan "**Evet**", "**Kararsızım**", "**Hayır**", ifadelerinden size en uygun seçeneğin altındaki parantezin içine (X) işareti koyunuz. Unutmayınız ki, bu bir sınav değildir ve sonuçta sizlere derslerinizi etkileyecek herhangi bir not veya puan verilmeyecektir. Bu nedenle sizlerden sorulara içtenlikle cevap vermeniz beklenmektedir. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Etkinlikler: 1. Benim Yolum
2. Alet Çantam

İfadeler	Evet	Kararsızım	Hayır
1. Oturumda yer alan etkinlikleri beğendim.	()	()	()
2. Etkinliklerdeki çalışmalara keyifle katıldım.	()	()	()
3. Etkinliklerin benim için faydalı olduğunu düşünüyorum.	()	()	()
4. Benzer etkinliklere katılmak isterim.	()	()	()
5. Etkinlikler daha önceden kullandığım stratejiler ile yeni öğrendiğim stratejileri karşılaştırmamı sağladı.	()	()	()
6. Etkinlikler daha önceden kullandığım stratejiler ile yeni öğrendiğim stratejileri nasıl bütünleştirmem gerektiği konusunda bana katkı sağladı.	()	()	()
7. Etkinlikler yeni bir konuyu öğrenirken hangi stratejileri kullanmam gerektiği konusunda bana katkı sağladı.	()	()	()

Etkinliğin daha verimli olması için
..... tavsiye ederim.

KAYNAKÇA

- Atalay, Z. (2020). Mindfulness (5. Baskı). İnkılap Kitabevi.

ETKİNLİK
1

Etkinlikle ilgili
tüm materyallere
ulaşmak için
karekodu okutunuz.

Etkinlik Adı: Öğrendiklerimi Paylaşıyorum

Kazanımlar:

1. Öz düzenleme ile ilgili elde ettiği bilgileri paylaşır.

Süre: 40 dk.

Kullanılacak Araç Gereçler:

- K1 paket yapışkanlı kâğıt
- Kalem (Öğrenci sayısı kadar)
- Bant
- Bilgisayar, projeksiyon/akıllı tahta

Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık

✓ Uygulayıcı, etkinlik için uygun ortamı, araç gereçleri eksiksiz olarak hazırlar. Yönergeye hâkim olmak için etkinliği önceden okur.

Süreç (Uygulama Basamakları)

1. Uygulayıcı, bir önceki haftanın oturum değerlendirme formunun verilerine dayanarak edinilmeyen kazanım/kazanımlar varsa kısaca değindikten sonra oturuma başlar.

Uygulayıcı:

“Sevgili öğrenciler, bir önceki etkinliğimizde eski öğrenme stratejileri ile yeni öğrenme stratejilerini karşılaştırmanın ve bütünleştirmenin önemini öğrenmiştik bu etkinliğimizde ise öz düzenleme ile ilgili elde ettiğimiz becerileri değerlendireceğiz. Bugünkü oturumumuz kulaktan kulağa oyunu ile başlayacak. Hadi, şimdi bir daire oluşturalım. Oyunumuzun kuralları şu şekilde:

Arkadaşınızın kulağına yakın bir şekilde onun duyacağı ses tonuyla size söylenen cümleyi net olarak aktaracaksınız. Kendisine aktarılan kişi ise ne anladıysa diğer arkadaşının kulağına söyleyecek.” der ve ardından

“Bilcan Mars gezegeninin kızılığına bakarken Bilsu’yu kaybetti”

cümlesini ilk öğrencinin kulağına söyler:

“Şimdi sen de diğer arkadaşının kulağına ne anladıysan onu aktar.” diyerek oyunu başlatır. Bu cümlenin kulaktan kulağa zincirleme gitmesini sağlar. Zincir tamamlandığında son öğrenciden cümleyi yüksek sesle söylemesini ister (Cümlenin bozulmadan aktarılması durumunda uygulayıcı tarafından daha karmaşık bir cümle verilir.). Uygulayıcı, cümlenin aslını çocuklara söyler, ardından:

“Çocuklar siz de arkadaşınıza gelen mesajın ilk mesajdan farklı olduğunu gördünüz. Hepiniz aslında cümleyi doğru anlamaya ve doğru aktarmaya çalıştınız. Peki, sizce benim verdiğim cümle ‘Neden? Nerede? Nasıl?’ bozulmuş olabilir?” diye sorar. Öğrencilerden düşünceleri alınır. Sonra uygulayıcı:

“Evet, arkadaşlar bilginin aktarımı sırasında bize gelen bilgiler bir yerlerde bozulabilir. Yeni öğrendiğimiz bilgileri başkalarıyla daha açık ve anlaşılır şekilde paylaşmaya dikkat etmeliyiz. Aynı zamanda bize gelen bilgileri en doğru şekilde almaya çalışmalıyız.

Bu zamana kadar aldığınız eğitimde öğrendiğiniz bilgileri uygularken kararlı ve planlı olmalısınız. Bugün tüm program boyunca öğrendiklerimizi de-

ğerlendireceğiz. Şimdi sizleri 3'erli gruplara ayıracağım. Grup arkadaşlarınızla öz düzenleme psikoeğitim programımızda bugüne kadar öğrendiğiniz tüm bilgileri düşünerek hazırladığınız ürünü paylaşmanızı istiyorum.” der.

Her bir öğrenci, kendi grubunda paylaşımını 10 dakikayı geçmeyecek şekilde yapar. (Hazırlıksız gelen öğrencinin süreçle ilgili düşüncelerini sözel olarak paylaşması istenir.) Sunumlar bittikten sonra:

“Sevgili öğrenciler, çeşitli materyaller kullanarak farklı yöntemlerle eğitim boyunca öğrendiklerinizi sundunuz. Hepiniz bireysel anlamda kişiliğinize uygun olarak öğrenmelerinizi farklı stratejilerle bütünleştirerek bir sunum gerçekleştirdiniz. Her bireyin kişiliğine uygun öğrenme stratejileri olduğunu bir kez daha fark etmiş olduk.”

Değerlendirme

Uygulayıcı, yapışkanlı kâğıt ve bantları ortaya koyar. Öğrencilere:

“Sevgili öğrenciler, 7 haftalık psikoeğitim sürecinde burada öğrendiklerinizden sizi en çok etkileyen birkaç kavramı yazarak panoya yapıştırınız.” der. Daha sonra asılan notları sesli okuyarak öğrencilerle paylaşır ve öğrencilerin panoyu incelemesini ister.

Etkinlikle ilgili tüm materyallere ulaşmak için karekodu okutunuz.

Etkinlik Adı: Öğrendiklerimi Değerlendiriyorum

Kazanımlar:

2. Öz düzenleme ile ilgili elde ettiği becerileri değerlendirir.

Süre: 40 dk.

Kullanılacak Araç Gereçler:

- 1 paket yapışkanlı kâğıt
- Kalem (Öğrenci sayısı kadar)
- Bilgisayar, projeksiyon/akıllı tahta

Ek 1. Öz Düzenleme ile İlgili Doğru ve Yanlış Bilinenler Formu

Ek 2. Öz Düzenleme ile İlgili Doğru ve Yanlış Bilinenler Formu- Cevap Anahtarı

Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık

✓ Uygulayıcı, etkinlik için uygun ortamı, araç gereçleri eksiksiz olarak hazırlar. Yönergeye hâkim olmak için etkinliği önceden okur.

Süreç (Uygulama Basamakları)

1. Uygulayıcı:

“Sevgili öğrenciler, size vereceğim **Ek 1. Öz Düzenleme ile İlgili Doğru ve Yanlış Bilinenler Formunda** öz düzenleme ile ilgili bazı ifadeler bulunmaktadır. Bu ifadelerin başında doğru ve yanlış sütunu vardır. ifadeyi sırayla okuyup doğru ise ifadenin başındaki doğru sütununa (D) işareti yanlış ise yanlış sütununa (Y) işareti koymanızı istiyorum. İfadeleri dikkatlice okuyup doğruluk veya yanlışlığını belirtelim.” der.

Öğrenciler formu doldurduktan sonra uygulayıcı, **Ek 2. Öz Düzenleme ile İlgili Doğru ve Yanlış Bilinenler Formu Cevap Anahtarını** öğrencilerle paylaşır.

2. “Bilsu ve Bilcan Kapanış Animasyonu” öğrencilere izletilir. (İlgili dosyaya etkinlik karekodunu okutarak ulaşabilirsiniz.)

3. Uygulayıcı “Neler Öğrendik” slaytını açarak öğrencilerle paylaşır. (İlgili dosyaya etkinlik karekodunu okutarak ulaşabilirsiniz.)

Değerlendirme

Öğrencilere birer yapışkanlı kâğıt verilir. Ardından uygulayıcı:

“Sevgili öğrenciler, sizlere verdiğim yapışkanlı kâğıtlara tüm eğitim süreci için 1 ve 10 arasında bir değerlendirme puanı vermenizi ve neden bu puanı verdiğinizi birkaç kelimeyle yapışkanlı kâğıda yazarak açıklamanızı istiyorum.” der.

Daha sonra gönüllü öğrencilerden paylaşımlar alınır ve öğrencilerin yazdıkları asılır. Öğrencilerden **Ek 3. Oturum Değerlendirme ve Ek 4. Program Değerlendirme Formunu** doldurmaları istenir. Formlar doldurulduktan sonra uygulayıcı:

“Sevgili öğrenciler, böylece sizlerle yedi haftadır devam eden programımızı sonlandırdık. Her birinize bu programa katıldığınız için ayrı ayrı teşekkür ediyorum.” der ve katılım belgelerini öğrencilere dağıtır.

EK 1. Öz Düzenleme ile İlgili Doğru ve Yanlış Bilinenler Formu

Aşağıda öz düzenlemeyle ilgili ifadeler bulunmaktadır. İfadelerin bazıları doğru, bazıları da yanlıştır. Doğru ifadelerin yanına “D”, yanlış ifadelerin yanına “Y” koyunuz.

İFADELER	DOĞRU	YANLIŞ
Öz düzenleme, zaman kaybına neden olur.		
Öz düzenleme planlama becerisi gerektirir.		
Öz düzenleme becerisi olan bireyler yeniliklere açıktır.		
Öz düzenleme çok çalışmak anlamına gelir.		
Öz düzenleme zamanı verimli kullanmayı sağlar.		
Öz düzenleme öğrenme hızımızı düşürür.		
Öz düzenleme kaygıyı artırır.		
Öz düzenleme öğreneceğimize yönelik inancımızı artırır.		
Öz düzenleme yeni öğrenmelerin kalıcılığını sağlar.		
Öz düzenleme yalnızca stratejiler içerir.		
Öz düzenleme becerisine sahip birey kendine uygun stratejileri seçer.		
Öz düzenleme becerisine sahip birey her derste aynı stratejiyi kullanır.		
Öz düzenleme becerisine sahip birey öğrenme süreci içinde kendini değerlendirir.		
Öz düzenleme becerisine sahip birey konuya uygun stratejileri seçer.		
Öz düzenleme becerisine sahip birey gerektiğinde stratejileri bütünleştirir.		

EK 1. Öz Düzenleme ile İlgili Doğru ve Yanlış Bilinenler Formu- Cevap Anahtarı

Aşağıda öz düzenlemeyle ilgili ifadeler bulunmaktadır. İfadelerin bazıları doğru, bazıları da yanlıştır. Doğru ifadelerin yanına “D”, yanlış ifadelerin yanına “Y” koyunuz.

İFADELER	DOĞRU	YANLIŞ
Öz düzenleme, zaman kaybına neden olur.		
Öz düzenleme planlama becerisi gerektirir.	D	
Öz düzenleme becerisi olan bireyler yeniliklere açıktır.	D	
Öz düzenleme çok çalışmak anlamına gelir.		Y
Öz düzenleme zamanı verimli kullanmayı sağlar.	D	
Öz düzenleme öğrenme hızımızı düşürür.		Y
Öz düzenleme kaygıyı artırır.		Y
Öz düzenleme öğreneceğimize yönelik inancımızı artırır.	D	
Öz düzenleme yeni öğrenmelerin kalıcılığını sağlar.	D	
Öz düzenleme yalnızca stratejiler içerir.		Y
Öz düzenleme becerisine sahip birey kendine uygun stratejileri seçer.	D	
Öz düzenleme becerisine sahip birey her derste aynı stratejiyi kullanır.		Y
Öz düzenleme becerisine sahip birey öğrenme süreci içinde kendini değerlendirir.	D	
Öz düzenleme becerisine sahip birey konuya uygun stratejileri seçer.	D	
Öz düzenleme becerisine sahip birey gerektiğinde stratejileri bütünleştirir.	D	

7. OTURUM DEĞERLENDİRME FORMU

Sevgili öğrenciler;

Bu form Öz Düzenleme Psikoeğitim Programı kapsamında sınıfta uygulanan etkinlikleri değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Anket formunu cevaplarken her maddenin karşısında yer alan "**Evet**", "**Kararsızım**", "**Hayır**", ifadelerinden size en uygun seçeneğin altındaki parantezin içine (X) işareti koyunuz. Unutmayınız ki, bu bir sınav değildir ve sonuçta sizlere derslerinizi etkileyecek herhangi bir not veya puan verilmeyecektir. Bu nedenle sizlerden sorulara içtenlikle cevap vermeniz beklenmektedir. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

- Etkinlikler:** 1. Öğrendiklerimi Paylaşıyorum
2. Öğrendiklerimi Değerlendiriyorum

İfadeler	Evet	Kararsızım	Hayır
1. Oturumda yer alan etkinlikleri beğendim.	()	()	()
2. Etkinliklerdeki çalışmalara keyifle katıldım.	()	()	()
3. Etkinliklerin benim için faydalı olduğunu düşünüyorum.	()	()	()
4. Benzer etkinliklere katılmak isterim.	()	()	()
5. Etkinlikler, yeni öğrenme stratejileri öğrenme becerilerime katkı sağladı.	()	()	()
6. Öz düzenleme eğitiminde öğrendiğim bilgileri yaşantıma uyarlarım.	()	()	()
7. Öz düzenleme becerilerim ile planlama yaparım.	()	()	()
8. Kendi öz düzenleme sürecimi öğrenme aşamalarıma aktif olarak uygulardım.	()	()	()

Etkinliğin daha verimli olması için
..... tavsiye ederim.

PROGRAM DEĞERLENDİRME FORMU

Sevgili öğrenciler;

Bu form **Öz Düzenleme Psikoeğitim Programı** kapsamında sınıfta uygulanan etkinlikleri değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Anket formunu cevaplarken her maddenin karşısında yer alan **"Evet"**, **"Kararsızım"**, **"Hayır"**, ifadelerinden size en uygun seçeneğin altındaki parantezin içine (X) işareti koyunuz. Unutmayınız ki, bu bir sınav değildir ve sonuçta sizlere derslerinizi etkileyecek herhangi bir not veya puan verilmeyecektir. Bu nedenle sizlerden sorulara içtenlikle cevap vermeniz beklenmektedir. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

İfadeler	Evet	Kararsızım	Hayır
1. Bu programda yer alan etkinlikleri beğendim.	()	()	()
2. Bu programdaki etkinliklere istekli olarak katıldım.	()	()	()
3. Bu programdaki etkinliklerin benim için faydalı olduğunu düşünüyorum.	()	()	()
4. Benzer etkinliklere katılmak isterim.	()	()	()
5. Programdaki etkinlikler sayesinde kendi öğrenme süreçlerimi fark ettim.	()	()	()
6. Programdaki etkinlikler sayesinde geleceğe yönelik hedef belirleme becerisi kazandım.	()	()	()
7. Programdaki etkinlikler sayesinde hedeflerime yönelik plan yapma becerisi kazandım.	()	()	()
8. Programdaki etkinlikler sayesinde öğrenme stratejilerini fark ettim.	()	()	()
9. Programdaki etkinlikler sayesinde öğrenme stratejilerini nasıl kullanabileceğimi öğrendim.	()	()	()
10. Programdaki etkinlikler yardımı ile öğrenme sürecine yönelik kendini izlemenin önemini fark ettim.	()	()	()
11. Programdaki etkinlikler sayesinde öğrenme stratejilerini kendime yönelik olarak nasıl uyarlayabileceğimi öğrendim.	()	()	()
12. Programdaki etkinlikler sayesinde öğrendiklerimi nasıl değerlendirebileceğimi kavradım.	()	()	()

Öz düzenleme psikoeğitim programı ile ilgili diğer düşünceleriniz:

.....

.....

.....

.....

VELİ ÖZ DÜZENLEME BECERİLERİ PUANLAMA LİSTESİ

Sevgili Veliler,

Çocuğunuzun öz düzenleme becerileri hakkındaki görüşlerinizi aşağıdaki ifadelerin yanında bulunan sayılardan birini işaretleyerek puanlayabilirsiniz (1 zayıf- 5 güçlü). Yanıtlarınız kimse ile paylaşılmayacaktır ancak çocuğunuzun gelişimini görmemiz için de büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle yanıtlarınızın gerçeği yansıtması önemlidir.

Sıra Numarası	İfadeler	1	2	3	4	5
1	Çocuğum etkin öğrenmenin başarısındaki önemini bilir.					
2	Çocuğum yeni öğrendiği bir konu hakkında neleri bilip bilmediğinin farkındadır.					
3	Çocuğum öğrenirken yaptığı hatalardan ders çıkarır.					
4	Çocuğum kendine uygun öğrenme hedefleri belirleyebilir.					
5	Çocuğum hedeflerine uygun planlamalar yapabilir.					
6	Çocuğum etkili öğrenme stratejilerini bilir.					
7	Çocuğum etkili öğrenme stratejilerini kullanır.					
8	Çocuğum kullandığı stratejiler arasında konuya göre geçişler yapar.					
9	Çocuğum kendi kişisel özelliklerine yönelik stratejileri seçer.					
10	Çocuğum stratejileri kendine göre uyarlar.					
11	Çocuğum zihin haritası, analogi, mizahı kullanma stratejisi gibi stratejileri bilir.					
12	Çocuğum çalışırken kendini izler (Hangi stratejinin işe yarayıp yaramadığı fark eder.).					
13	Çocuğum kendi öğrenme süreçlerini kendi başına değerlendirir.					